

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

LAISVOJO PASAULIO LIETUVIŲ DIENRASTIS
4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629

TELEFONAS (312) 585-9500

Vol. LXXIV Kalė 25 c.

PENKTADIENIS — FRIDAY, LIEPA — JULY 11, 1980

NR. 161

LKB KRONIKA NR. 41

Mokslas ir melas

APIE "PRASIMANYMUS"
UŽSIENIO SPAUDOJE

J. Aničas ir J. Mačiulis savo knygoje "Katalikybės evoliucija" ("Mintis", Vilnius, 1979) nusiskundžia, kad užsienio religinė lietuvių spauda skleidžia prasimanymus apie tikinčių Lietuvoje, pvz., "Religinė praktika Sov. Sąjungoje yra laikoma baustinu nusikaltimu", "tikintieji laikomi įtartais piliečiais" (p. 206).

Tepaaiškina gerb. autoriai kad ir tokį faktą. Saldutiškio vid. mokyklos VI kl. mokynys Juozas Valiulis 1973 metų vasarą patarnaudavo šv. Mišioms Labanoro bažnyčioje. Mokynys turėjo pirmūno vardą, bet vos tik prasidėjo nauji mokslo metai — jau ir parsinešė dvejetą!

Jo motina Veronika Valiulienė dėstė Plaučiškių pradinėje mokykloje. 1973 m. spalio 20 d. atvyko pas ją vizitatoriai: Švietimo skyriaus vedėjas Ribokas, Metodinio skyriaus vedėjas Untulis ir komjaunimo sekretorė Kadzickaitė. Jie klausinėjo vaikus ne pagal programą dėstomų dalykų, bet... poterių ir katekizmo. Vaikai pagal savo amžių nusimanė neblogai religijos dalykuose ir drąsiai atsakinėjo. Paskui pasipylė vizitatorių tardomieji klausimai: kas vaikus išmokė tikėjimo tiesų? Vaikai ir vėl atsakinėjo: tėvelis, mamytė, brolis, sesutė... Dar toliau klausimai darėsi klastingais: "O kur jūsų tėvelis dirba? Ką dirba?" Čia vaikai pajuto kažką negerą ir vengė tiesiai atsakinėti. Tuomet komisija kreipėsi į pačią mokytoją: "Ar, draugė, tikite į Dievą?" — "Taip, tikiu!" — ryžtingai visos klasės aktyviai ištarė mokytoja. "Jums ne vieta dirbti mokykloje," — tokia buvo vizitatorių išvada. Mokytoja tuoj

pat parašė pareiškimą atleisti ją iš darbo ir įteikė "svečiams", bet šie nepriėmė — liepė važiuoti į Utenos švietimo skyrių. Sekančią dieną mokytoja, nuvažiavusi į rajoną, rado jau paruoštus atleidimo dokumentus. Ta pačia proga V. Valiulienė buvo pasakyta, kad dėl jos nukentėjęs ir Labanoro klebonas: jam uždės baudą, kodėl priima vaikus prie altoriaus. Lapkričio 1 d. ši trijų vaikų motina jau nebedirbo mokykloje.

Netrukus iš darbo buvo atleistas ir jos vyras Edvardas Valiulis, dirbęs Utenos III-os vid. mokyklos klauk. Atleidimo dingstis — gali vaikus paveikti idėjiškai. Be to, buvęs kunigų seminarijoje (E. Valiulis 1946 m. pateko į 158 klierikų skaičių, kurie buvo atleisti iš Seminarijos).

Mokytojos E. Valiulienės biografijoje toks "baustinas nusikaltimas" jau nebe pirmas. 1959 metais jos vyras nudažė kryžius, stovintį jo tėviškės sodyboje ir pastatytą jo tėvo. Šį kryžių vietinio ūkio valdyba reikalavo nuversti. E. Valiulienė patvarkė prie kryžiaus augančias gėles ir to užteko, kad "nusikaltusioji" būtų perkelta "perauklėjimui" į kitą mokyklą, esančią už 22 kilometrų — į Reskutėnų (Svenčinio raj.). Į darbą, kol buvo imonoma, iš savo namų, esančių Palsodės kaime, važinėjo divračiu, o žiemą — gyveno toli nuo savo šeimos.

Kaip rodo šis faktas, tai ne "prasimanymas", bet tikrovė, kad religijos praktikavimas mūsų šalyje nėra pageidaujamas dalykas ir tikintieji laikomi įtartais piliečiais. Nieko negelbsti čia ir įstatymas, draudžiantis žmogų dėl religinių įsitikinimų atleisti iš darbo: tai tik dekoracija, kurią galima įvairiai sukioti.

kyti ekonominį boikotą Vakarams, ypač Izraeliui, kad šis ištiktų bankrotas. Planą paruošė Islamo lyga, apimanti 20 valstybių.

— Los Angeles miestas apie 2000-sius metus bus didžiausias Amerikos miestas. Ispanų kilmės žmonės bus didžiausia miesto etninė grupė.

— Amerikoje 1979 m. buvo pagaminta daugiau 8 mil. automobilių, Japonijoje apie 6 mil., Vokietijoje 4 mil., Prancūzijoje per 3 mil., Italijoje pusantro milijono, Sov. Rusijoje ir D. Britanijoje daugiau milijono.

Streikai Lenkijoje

Varšuva. — Pastarosiomis dienomis Lenkijoje buvo daug įmonių darbininkų streikų. Darbininkai šiek tiek laimėjo ir jų buitis bus pagerinta ir atlyginimai padidinti. Seštadienis tėra laisvas vakarų mėnesį, kada įmonės uždaromos. Apie streikus Lenkijos spauda nešė. Darbininkai streikus pradėjo labai paprastai, sustabdė mašinas ir susėdo. Urus traktorių fabrike prie Varšuvos, kur dirba 17,000 darbininkų, jie džiaugėsi gavę į mėnesį 300 zlotų pakėlimo, kas oficialiu kursu yra 10 dol. Iš viso, manoma, visur bus pakelti atlyginimai 10 proc., kai krašto ekonomijos augimas yra sustojęs.

JAV, latvių, estų ir lietuvių vėliavos minėjime Los Angeles mieste, Calif. Nuotr. A. Gulbinsko

Latvijos sportininkai prieš olimpiadą

Kreipiasi į laisvojo pasaulio sportininkus

Latvių laikraštis Europoje "Latvija" birželio 28 d. numerį paskelbė pavergtos Latvijos sportininkų kreipimąsi į laisvojo pasaulio sportininkus, kviesdami nedalyvauti Maskvoj ruošiamoj olimpiadoje. Savo rašte, kurį laisvam pasauliui perteikė okup. Latvijos pagrindinis sportininkai rašo:

"Mes, 17 okupuotos Latvijos aktyvių sportininkų ir sporto veteranų, kad ir su apgailestavimu, tačiau su dideliu pasididžiavimu nuosirdžiai sveikiname tuos garbingus sportininkus, kurie atsisakė dalyvauti "Olimpiadoje 80" Maskvoje. Kaip galima suderinti 35 metų ilgą Latvijos, Estijos, Lietuvos okupaciją, žudynes Afganistane, disidentų persekiojimą ir jų ištremimą į nežmoniškas darbų stovyklas tolimoje šiaurėje arba laikymą psichiatrinėse ligoninėse su olimpiados organizavimu? O kur dar tas milžiniškas rusų teurybės masių įvedimas į Latviją, kad tik greičiau įgyvendintų latvių tautos surusinimą! Pošakis yra, kad sveikame kūne sveikas protas, bet kur sąžinės jausmas ir sveikas protas tų sportininkų, kurie veržiasi į olimpiadą Maskvoje? Jie yra lengvo laimėjimo tykotojai, žinodami, kad daug pasaulinės klasės sportininkų, žmonių su sąžine, atsisakė dalyvauti olimpiadoje ir tuo pačiu atskė medalių.

Kaip jūs galėsite reaguoti į

Sacharovas nebijo teismo

New Yorkas. — Iš Maskvos į Gorkį ištremtas Nobelio taikos premijos laureatas akademikas Sacharovas dienraščiui "New York Times" pasiūstame laiške dar kartą griežtai pasisakė prieš olimpinę įdaryni pravedimą Maskvoje, paraginamas pasaulio sportininkus ir visuomenę kuo plačiausiu mastu boikotuoti olimpiadą, tuo būdu išreiškiant protestą prieš sovietų vykdomą karinę politiką. Akademikas Sacharovas laiške taip pat išreiškia savo pagarbą visiemis žmonėms Sovietų Sąjungoje, kurie drąsiai kovoja už religinę, tautinę, judėjimo, emigracijos ir informacijos laisvę. Akademikas kaltina Sovietų valdžią grubiu susidorojimu su žmogaus teisių kovotojais. Akademikas griežtai atmeta Sovietų valdžios jam keliamus kaltinimus, pažymėdamas, kad jis yra pasirengęs į juos atsakyti viešame teismo procese.

Nuteisė nacių milijonierių

Rotterdamas, Olandija. — Skelbiama, kad teisme apalpo 81 m. amžiaus milijonierius Pieter Mrnten, kai jis buvo nubautas 10 m. kalėjimo už tai, kad padėjęs 1941 m. nužudyti apie 30 lenkų kilmės žmonių, daugiausia žydų. Jis kaltinimus paneigė, kad 1941 m. liepos 7 d. Podhoroc padėjęs naciams atlikti užgėkuciją. Milijonierius buvo teistas ir baustas anksčiau, bet byla buvo iš naujo persvarstyta.

Nijolė Sadūnaitė grįžo į Vilnių

Chicago. — Iš okupuotos Lietuvos telegrama pranešama, kad ilgai kentėjusi koncentracijos stovykloje ir vėliau ištremime Nijolė Sadūnaitė jau grįžo į Vilnių. Kovoje už tikėjimą ir laisvę ji buvo visų laisvę mylinčiųjų simbolis, apie Nijolę labai plačiai rašė viso pasaulio spauda.

Trys didieji gali pristabdyti Sovietus

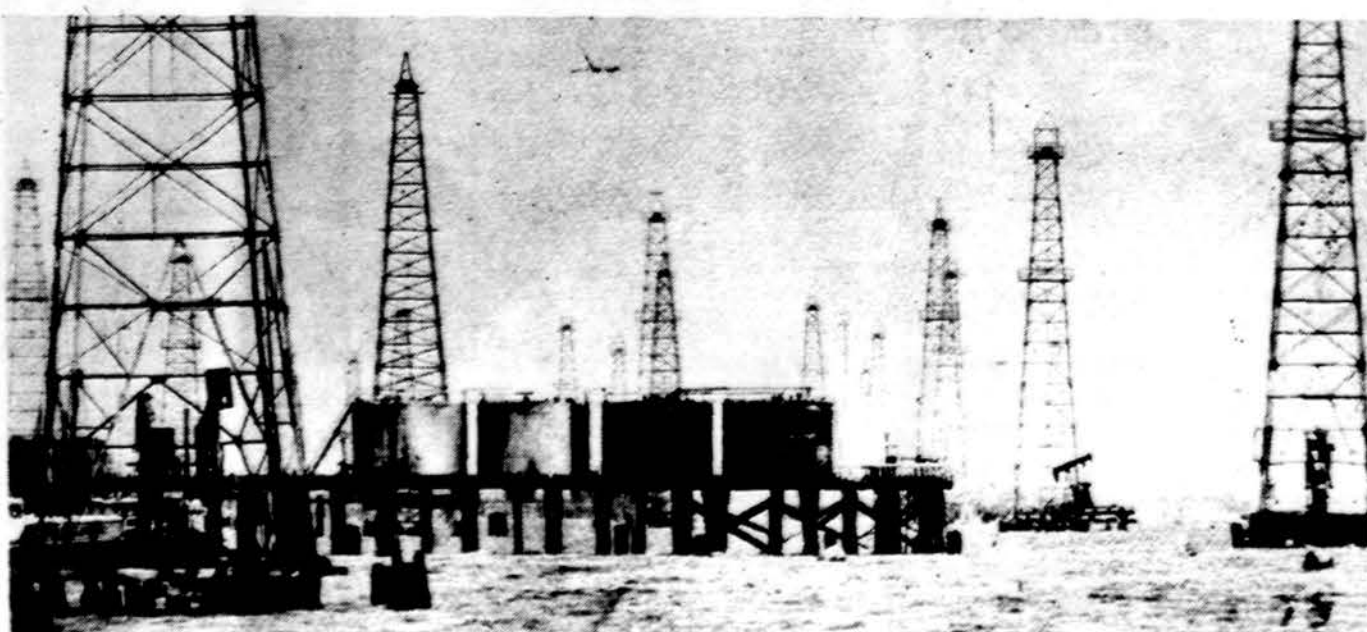
Tokio. — Prez. Carteris pareiškė, kad Amerika, Kinija ir Japonija gali sustabdyti Sovietų Rusijos karinę ekspansiją. Jis tai pareiškė kalbėdamas per Japonų televiziją. Esą tie trys kraštai gali sustabdyti Sovietų veržimąsi. Vienas tokių veržimosi pavyzdžių yra Afganistanas ir taip pat rėmimas Vietnamo invazijos į Kambodiją. Prez. Carteris čia susitiko ir laidotuves atvykusį Kinijos premjerą Hua, su kuriuo kalbėjosi valandą ir penkiolika minučių. Pasitarimas buvęs esminis ir vertingas. Buvo aptariama taikos pavojaus Pietryčių Azijoje ir Indokinijoje. Vienas kitas pakvietė vizituoti į savo kraštus ir toks vizitas į Ameriką jau būsiąs po JAV prezidento rinkimų. Jokio bendro komunikato nebus paskelbta, kadangi susitikimas buvo tik atsitiktinis, atvykus į Japonijos min. pirm. Ohira laidotuves. Prez. Carteris buvo kartu su kitais 240 aukštųjų svečių prie 15 pėdų aukščio atminimo paminklo, kur padėti mirusio pirmininko pelenai. Pastebima, kad du didieji nekėlė Korejos ir Taivano klausimų.

Partizanų smūgis rusams Afganistane

Pakistanas. — Sovietų daliniai buvo sumušti 100 mylių nuo Kabulo esančioj Vardak vietoje, kada Afganistano armijos šarvučiai persimetė į partizanų pusę. Rusai ir komunistai visur puldinėjami. Kabulo mieste birželio 29 d. nužudyti 27 asmenys. Partizaninis karas gana žiaurus ir Maskva skundžiasi, kad tai užsienio imperialistų darbas, kurie kenkia taiką atnešusiai Sovietų armijai ir Afganistano žmonėms.

Viesulai ir uraganai

Rushville, Ind. — Indianos valstijos policija teigia, kad praėjusio trečiadienio naktį valstiją perlėkė keturi viesulai ir padaryta daug nuostolių. Žuvo žiaurus ir Maskva skundžiasi, kad tai užsienio imperialistų darbas, kurie kenkia taiką atnešusiai Sovietų armijai ir Afganistano žmonėms.

Venecueloje, Maracaibo jūros srityje, aptikti didžiuliai naftos kiekiai. Specialistai yra apskaičiavę, kad šiam kraštui naftos užtektų iki 2500 metų.

Ieškant pasakiškų naftos šaltinių kraštų

New York. — Šimtai pėdų storu Antarktikos ledu guli Weddell jūros dugne visiškai panašios naftai pumpuoti stotys. Ant kranto, spiegančio vėjo daužomi ir spiginančio šalčio spaudžiami, naftininkai kontroliuoja iš povandeninių šaltinių naftos tiekiamas pastoviai tekančią juodą, riebią, žalią naftos srovę ir pakrantėse įrengtus bankus. Siemė Japonija ir Vokietija, ieškodamos naftos, pradės pirmą rimtą grėžimą Antarktikoj, kontinente, kuriame daugumas geologų tiki esą daug naftos. Šis naujas veržimasis ir dar neištirtas srities yra pavyzdys nuolat stiprėjančio pasaulinio spraudimosi, ieškant naujų energijos šaltinių.

Naudodamiesi kompiuteriais seisminiams tyrimams ir naująsias grėžimo technika, geologai visur ieško naftos nuo užšalusių Antarktikos iki Afrikos ir Pietų Amerikos džiūnglių.

Sunkiai prieinamos vietose

Ši nėra pirmoji pasaulinio masto naftos trūkumo grėsmė. Po abiejų Pasaulinių karų Europos ir Amerikos nelaimių pranašai įspėjo, kad greitai auga naftos poreikiai greitai pralens jų pasiūlą ir tuomet naftos žinomos šteklius. Tačiau abiem atvejais, augančios naftos kainos paskatino naujus ieškojimus ir eventualiai naujų naftos laukų atradimą, kurie paverstų badą banketu.

Dabar nuolat kylančios kainos ir kartais netikras OPEC žaliųjų naftos pristatymas drauge su Amerikos naftos kainų nebekontroliavimu ir vėl skatina naują, totalinį naujų naftos šaltinių ieškojimą.

Naftininkai tylėdami tikisi, kad galų gale energijos medžioklė pasiseks, nors be ginčo sutinka, kad veikiausiai nedaug yra likę pasakiškai gausių naftos fontanų. Tačiau, jeigu didžiausios naftos laukai jau ir yra atrasti, vis dėlto lig šiol tik du trečdaliai pasaulio žinomų 600 didžiųjų naftos telkinių yra išgręžti. Tai reiškia, kad dar galima atrasti tarp 500 ir 250 milijonų naftos statinių. Kadangi iš pradžių naftos buvo ieškoma tik lengviausiai prieinamose vietose, dabar bet koks naujas našus naftos lauko atradimas, deja, bus rastas tik kokioj atšiaurioj, tolimoj ir sunkiai eksploatuojamoj vietoje.

Energijos bendrovės slepia savo žinias labiau, negu valstybės savo gynybos planus, tačiau jos visos pripažįsta, kad daugiausia žadančios sritys yra Amerikos kontinente.

Nuo 1859 m. Amerikoje buvo išgręžta apie 2.2 milijonų šaltinių, keturis kart daugiau, kaip

visame likusiame nekomunistiniame pasaulyje. Žinovai nieko nesitiki daugiau ir Texas, Oklahomos ir Kalifornijos naftos laukų, bet geologijos tyrinėtojai apskaičiuoja, kad tarp 12.5 ir 38 milijonų statinių laukia atrandamos jūroje nuo tų valstybių kraštų. Žemynė viena daugiausia žandčių sričių yra vadinama Vakarų "Overthrust" juosta, šiuurkščiame, kalnuotame rajone nuo pietinės Colorado iki Kanados sienos. Žinovai mano, kad tame rajone gali būti daug naftos laukų, turinčių nuo 100 milijonų ir daugiau statinių, viso: iki 14 milijonų statinių naftos ir 52 milijonų kubinių pėdų gamtinių dujų.

Aliaska ir Arktinė Kanada

Geologai apskaičiuoja, kad čia galima užtikti puikiausią pasaulio naftos radinį. Mobile ir Exxon ieško naftos laukų "ledynų ruože" Kanados rytų pakrastyje, o tuzinai bendrovių agresyviai tiria Kanados Arktiką, ypač Beaufort jūrą, kur reikšmingi kiekiai naftos ir dujų jau yra surasta. Tačiau Jungtinių Valstijų teritorijoje netoli garsiojo Šiaurinio šlaito laukų naftos tyrinėtojai nėra daug gręžę dėl joms indėnų ir aplinkos nuo taršos saugotojų keliama teisminių bylų.

Revoliucija, šydai ir darbas

Teheranas. — Irane 43 slaugės ligoninėje buvo atleistas iš darbo, kadangi jos nenešiojo Moslamo revoliucijos reikalavimų šydų. Žinių agentūra Pars skelbia, kad Irako kareiviai puolė Irano policijos stotį netoli Irako sienos. bet buvo atmušti ir patvrė didelių nuostolių. Irane politiniai mitingai ir susirinkimai draudžiami tol, kol parlamentas nustatys tuo reikalu taisykles. Ministeris pirmininkas būsiąs išrinktas šią savaitę ir tai gal padės priartinti vieną ar kitą sprendimą Amerikos įkaitų atžvilgiu.

Automobilių pardavimas

Chicago. — Šiais metais Amerikoje bus panaudota auto mašinų tarp 9.3 mil. ir 9.7 mil. vienetų. Bet tai nėra labai mažas skaičius ir tokių sulėtėjimų mašinų pirkimo atžvilgiu būdavo ir anksčiau. Tiesa, 1979 m. mašinų buvo parduota 10.5 mil. vienetų. 1978 m. 11.1 mil. vienetų, bet 1975 m. tebuvo parduota tik 8.5 mil., kai 1973 m. buvo parduota 11.3 mil. Didėsni skirtumai yra, kai palygini su mašinų importu. 1975 m. buvo parduota vietos gamybos automobilių 6.95 mil. vienetų, o importuotų 1.5 mil. O šimet manoma bus parduota vietos gamybos 7 mil., o importuotų 2.5 mil. Visa tai padidina deficitą ir sumažina vietos gyventojams darbus.

KALENDORIUS

Liepos 11 d.: Benediktas, Olga, Vilimantas, Šarūnė.
Liepos 12 d.: Jazonas, Marcijona, Margis, Skaidra.
Saulė teka 5:25, leidžiasi 8:25.

ORAS

Chicagoj ir apylinkėse tvanku ir šilta, temperatūra per 90 l.

Red. Vytautas Grybauskas, 4144 So. Maplewood, Chicago, IL 60632
Telefonas namuose 847-1729, darbe 269-7557

MOSŲ ISKILIEJŲ VEIDAI

Chicagos Lituanicos pirmoji futbolo komanda stovi pirmoje vietoje Major divizionoje ir žaidžia tikrai geros klasės futbolą. Susipažinę su jos vadovu G. Bieskumi ir žaidėjais broliais Jenigais, G. Hough, šiandien susipažinkime su kitomis trim tos komandos pažibomis.

Audrius Krygeris yra 24 metų, jau baigęs matematiką Illinois universitete, siekia MBA De Paul universitete ir dirba Peoples Gas kompanijoje. Už Lituanicą žaidžia jau 12 metų centrinio gynėjo pozicijoje ir yra pagrindinė priežastis, kad Lituanica iš 8 rungtynių penkiose nėra gavusi nei vieno įvarčio. Audrius yra pavyzdingas žaidėjas, užtikrintas, staigus, šaltas ir gudrus.

Zenonas Balčiūnas yra kita priežastis, kad Lituanica penkiose rungtynėse negavo nei vieno įvarčio. Jis yra vartininkas ir bene pats geriausias Chicagos miesto lygoje. Jis dirguoja visą gynimą, turi puikius refleksus ir orientaciją, mėgsta futbolą, rimtai treniruojasi ir visada gerose formose. Zenonas yra 23 metų, 8 metai Lituanicoje, baigęs Eastern Illinois universitetą, tęsia studijas I. I. T. Law School ir pasiryžęs būti advokatu.

Niek Markulin yra 31 metų ir vienas iš pačių vyriausių Lituanicos komandoje, už kurį jis žaidžia jau 4 metai. Žaidžia dešinio gynėjo pozicijoje, žaidžia gana kietai ir su temperamentu, taip kad kitų komandų puolikai gerai žino, su kuo turi reikala.

Baigęs Eastern Illinois universitetą, dėsto kūno kultūrą Brother Rice mokykloje ir yra buvęs Amerikos olimpinės rinktinės narys.

Audrius Krygeris
Nuotr. F. Lukausko

LITUANICA — TURNYRO LAIMETOJA

Jau kelintus metus iš eilės Lituanicos futbolo klubas vasaros pertraukos metu suruošia kelių komandų turnyrą. Tokį turnyrą suruošė ir šimt tautinių šokių šventės proga — liepos mėn. 6 d. Marquette Parko aikštėje. Futbolo turnyras vykusiai derinosi prie 60-toje gatvėje suorganizuoto lietuvių "kermosiaus" ir atrodė lyg vientisas renginys. Iš įvairių kraštų ir miestų suvažiavę tautiečiai, pavargę ir šuile, apsirūpinę lietuviškais suvenyrais 60-toje gatvėje, galėjo laisvai atsikvėpti parko pavėsyje, prie futbolo aikštės, kur nuo ryto rungtyniavo 10 komandų, o žiūrovai piknikavo.

Turnyre žaidė ir 2 moterų komandos — austrų Real F. C. prieš Lituanicą. Po didelių pastangų ir kibirais išlieto prakaito žaidžiant virš 90 laispenių karštyje, pasibaigus normaliam žaidimo laikui, iš baudinių laimėjo Lituanicos merginos rezultatu 4:3. Joms įteikta Ramunės restorano dovanota trofėja. Pralaimėtojos gavo Playhouse trofėja.

Veteranų klasėje žaidė 4 komandos: vokiečių Rams, Lituanica, Falcons iš Lombard ir jugoslavų Adria. Lituanicos veteranų komanda, kurią šį kartą atstovavo daugiausia buvę tikrieji Lituanicos žaidėjai — veteranai — J. Kaunas, A. Jurkšaitis, J. Zukauskas, A. Kleinaitis, Don Bronzonis, A. Glavinškas, Mike McCluskey-Mikalauskas ir Henris Jenigas, sr., į finalą nepateko. Pirmose rungtynėse jie pateikė staigmeną, įveikdami stiprią Adria 1:0 (Glavinško įvartis). Antroje sužaidė 0:0 prieš Rams ir trečioje pralaimėjo prieš Falcons 0:2. Veteranų klasėje finalines rungtynes laimėjo Adria prieš Falcons 2:1. Adria gavo Lituanicos klubo pirmą G. Bielskiaus ir sekret. G. Grabio trofėja. Falcons išsivežė Andrijausko.

Visai nediskriminuojant moterų, reikia pripažinti, kad vyrų komandų rungtynės sukėlė didžiausią susidomėjimą. Lituanici-

cos komanda pirmose rungtynėse Al. Krygerio ir G. Hough įvarčiais įveikė Schwaben 2:0. Antroje — tokiu pat rezultatu Aidenio įvarčiais privertė kapituoti St. Joseph Kickers ir trečioje, sužaidę 0:0 prieš Spartą, Lituanica pateko į finalą.

Finalinėse rungtynėse, žaidžiant prieš St. Joseph Kickers, Lituanicos komanda turėjo progos parodyti, kodėl ji pirmąjį kartą komanda Chicagos major divizionoje. Jauni, atletiški su dėti vyrai, jų greitis ir neblogos pasuotės stebino ne vieną apie futbolą nusimanantį žiūrovą. Ir Kickers komanda, žaidžiamą energingai ir atkakliai, buvo puikus varžovas, tarpais užkūrus gerą pirtį prie Lituanicos vartų. Laimėjo Lituanica rezultatu 2:0. Įvarčiai G. Hough ir St. Jenigo. Pirmos ir antros vietos laimėtojams įteiktos Stepo ir Felikso Lukauskų ir klub Roma trofėjos.

Rungtynes žiūrėjo daugiau kaip 1000 žiūrovų. Per garsia kalbį pranešinėjo ir komentavo Kęstutis Kaveckas iš Los Angeles — Viva Europa žvaigždė. J. J.

TAURĖS RUNGTYNES

Šį sekmadienį, liepos mėn. 13 d., 3 val. po pietų Lituanicos vyrų komanda žais pirmąsias Illinois taurės rungtynes prieš Jets (Virgin Islands) Washington Parke. Jauniai žais 10 val. Marquette Parke prieš Green white. Šeštadienį, 5 val. vakare, veteranai žais prieš Aurorą Marquette Parke.

IŠ OKUPUOTOS LIETUVOS

— Irklavimo varžybose Maskvoje lietuvių pasirodymas buvo geras. R. Višinskis 1000 mtr. vienvietė baidare laimė pirmą vietą ir užsitikrina vietą olimpiadoje. Be jo, lietuviai dar laimėjo du sidabro ir 3 bronzos medalius, bet galutinė kvalifikacija paaiškės tik po tarptautinių rungtynių Anglijoje ir Danijoje.

Dalis "Neries" komandų, dalyvavusių visos Amerikos A. A. U. jaunųjų tinklinio varžybose (National AAU Junior Olympic), išsikovojo daug laimėjimų.

Aktualiais sąjungos klausimais pasisako ŠALFAS s-gos pirm. Pr. Berneckas

Po metinių žaidynių Detroito, ir prieš Laisvės Olimpiadą Toronto pasisekė pagauti visada užimtą ŠALFAS s-gos pirm. Pr. Bernecką ir pasidalinti su juo aktualiais sportinės šeimos klausimais.

— Kokios motaalkos, Jūsų manymu, vyrauja sportinėje šeimoje po didžiųjų 1978 m. sporto žaidynių?

— Visų pirma, nuosirdžiai dėkoju už Jūsų dėmesį ir antra, noriu pabrėžti, kad kalbėsiu, daugiausia, reikšdamas tik savo asmeninę nuomonę. Jūsų klausimas, šiuo metu, yra itin charakteringas, nes be abejojimų pastebime ir savo veikloje ir užmojuose, su tam tikromis išimtimis, lyg atoslūgi. Kartais susidaro įspūdis, ypač vyresnės kartos darbuotojams retėjant, kad nedaug kas lieka veikti. Atrodo, kartais, pastebime lyg išsisėmimo ženklus.

— Tai padėtų vertinate tragiškai?

— Ne. Man atrodo, kad vertinti realiai. Juk yra natūralu, kad įtemptą darbą sekty atoslūgis. Taip pat natūralu, jog atsikvepiant bandoma žvelgti ir bandyti ir vėl ką nors planuoti.

— Ar šiandien, žvelgiant iš pusantrų metų perspektyvos, buvusias didžiąsias žaidynes dar vis laikote sėkmingomis?

— Taip. Sėkmingomis jas laikau ir plačioji visuomenė. Klystume, jeigu teigtume, kad jos praėjo idealiai ir nieko nebūtų galima iš jų pasimokyti.

— Kaip vertinate šių metų Detroito žaidynes?

— Teigiamai. Ypač malonu buvo matyti glaudų bendradarbiavimą Kovo, t. y. sportininkų su visuomene ir vietos parapija ir Kovo vadovybės sugebėjimą įtraukti į darbą kuo daugiau asmenų.

— Visi dalyvavome žaidynių išvakarėse įvykusiam klubų atstovų posėdyje, kuriame buvo svarstoma išvyka Australijon. Pasitarimų metu teko išgirsti įvairių nuomonių. Stebėjomes kai kurių vadovų pasiūlymais ir reikalavimais, kurie, vėliau paaiškėjo, buvo panašūs tik asmeniškumais. Kaip vertinate panašias apraiškas?

— Nesistebiu dėl nuomonių įvairumo. Tas yra suprantama ir priimtina. Stebėtina tik jų išreiškimo forma. Egoizmui mūsų neturėtų būti vietos. Tai skiepia mūsų tarpe tik antagonizmą.

— Kiek teko pastebėti išvykos klausimas yra labai jautrus. Kaip Jūs vertinate pačią išvyką?

— Klausimas yra tik todėl jautrus ir gana aštrus, kadangi išvykoje norėtų dalyvauti daug sportininkų; galimybė tėra dvišimčiai. Bet kurias sportines išvykas vertinu teigiamai, nes jos skatina didesnį sportinį ak-

tivumą. Jų reikalingumą sprendžiu pagal tai, kiek jos pagyvina judėjimą tiek pas mus šiaurės Amerikoje, tiek kituose lietuvių gyvenamuose kraštuose, visados turėdamos galvoje mūsų turimus piniginius išteklius. Šiemet planuojamai išvykai į Australiją nebūtume apsiėmę ruošti, jei ne PLB valdybos pasiūlymas ją didesnia dalimi finansuoti. Iš savo kuklių fondų esame paskyrę 5.000 dol. Tai mums labai didelė suma, kuri nutraukiama nuo eilės numatytų darbų vykdymo.

— Būtent — kokių?

— Visų pirma, norėtume suruošti sporto darbuotojų kursus. Juk matome, kaip labai jų stokojaime. Antra, visokiais atvejais esame priversti paremti mūsų klubus, kurie yra atsidūrę finansiniuose sunkumuose. Trečia, iš patirties žinome ir suvažiavimų metu aiškiai pastebime

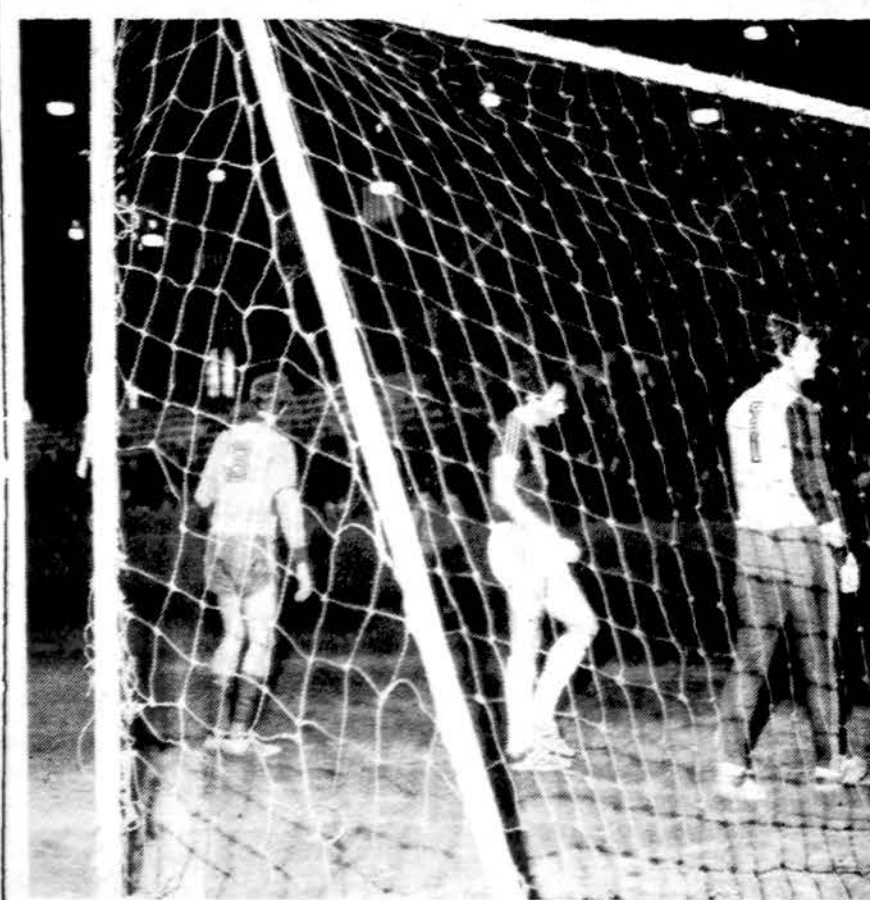
savo narių tarpe informacijos stoką. O tokia stoka veda prie bereikalingo erzlio ir nesupratimų. Todėl galvojame apie informacijos biuletenio atnaujinimą. Ir pagaliau, kaip žinote, juk pradėjome rinkti medžiagą sporto istorijai. Visa tai pareikalauja daug ne tik pastangų, bet ir lėšų.

— Bet juk turite 30 tūkstančių dolerių, kurie banke yra užšaldyti. Ar jų neužtektų viskam?

— Turime. Verčiamės tik iš gaunamų palūkanų. Užsaldėme suvažiavimo nutarimu todėl, kad jų ilgiau užtektų. Juk galime juos išleisti vienu kartu — pav., šiai išvykai, bet taip nedarysime.

— Teko išgirsti gandus, esą PLB yra nepatenkinta pinigų gavimo būdu, jų užšaldymu ir nedidelės sumos skyrimu pačiai išvykai?

— Apie tai nesu tiesioginiai girdėjęs iš PLB valdybos. Galimas dalykas, kad ji, atėjusi po Pasaulio lietuvių dienų įvykių, nesupranta PLB dienų ruo-

Zenonas Balčiūnas vartuose.

1905 OUR DIAMOND

PASSBOOK SAVINGS...
the best way to save regularly!

see us for
HOME financing.
AT OUR LOW RATES
WITH REPAYMENT
TO FIT YOUR INCOME

Mutual Federal Savings and Loan

2212 WEST CERMAK ROAD · CHICAGO, ILL. 60608

Peter Kazanauskas, Pres. Tel.: 847-7747

HOURS: Mon. Tue. Fri. 9-4 Thur. 9-8 Sat. 9-1

SERVING CHICAGO LAND SINCE 1905

JUBILEE YEAR 1980

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY
Second class postage paid at Chicago, Ill. Published daily except Sundays, Legal Holidays, days after Christmas and Easter by the Lithuanian Catholic Press Society.
Publication Number (USPS — 161000)

Subscription Rates \$40.00 — Chicago, Cook County, Illinois and Canada. Elsewhere in the U.S.A. \$38.00. Foreign countries \$40.00.

Pašto išlaidas mažinant, pakvitatimai už gautas prenumeras nesutvirtinti. Ant DRAUGO prie kiekvieno skaitytojo adreso, gavus iš jo mokėstį, atžymima iki kada yra užsimokėjęs.

DRAUGO prenumerata mokama iš anksto			
	metams	1/2 metų	3 mėn.
Chicago ir Cook County	\$40.00	\$22.00	\$15.00
Kanadoje	40.00	22.00	15.00
Užsienyje	40.00	22.00	15.00
Kitur	38.00	20.00	13.00
Savaitinis	25.00	15.00	—

• Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nuo 8:30 iki 12:00.
• Redakcija dirba kasdien 8:30 — 4:00, šeštadieniais 8:30 — 12:00.

• Redakcija straipsnius taisydo nuožiūra. Nesunaudojant straipsnių nesaugo. Juos grąžina tik iš anksto susitarus. Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos prisiunčiamos gavus prašymą.

šos eigos, bei atlikusių pinigų kilmės. Pinigų juk nepavogėme, bet patys sunkiai užsidirbome, bei gavome iš rėmėjų. Tam yra dokumentai. Atsiskaitėme kruopščiai. PLD revizijos komisija nepastebėjo nei vieno šešėlio dėl Šalfas atsiskaitomybės ar pertekliaus pasidalinimo, kas prietarautų iš anksto pasirašytam susitarimui tarp visų PLD rengėjų. Tad niekas kitas neturėtų reikšti pretenzijų į mūsų kasą. Kaip minėjau, PLS žaidynėse sukelias sumas esame užsaldę tam, kad palūkanomis užtikrintume ilgalaikę sportinę veiklą.

— Minėjome apie informaciją. Ar teko jau konkrečiai ką nors dėl informacijos leidinio nuroditi?

— Yra surastas asmuo, kuris sutiko redaguoti leidinį. Jo žinioje bus pasirinkimas sau ben (Nukelta į 4 pusl.)

Advokatų Draugija
VALDEMARAS BYLAFFIS
IR
VINCAS BRIZGYS
Teisų daktarai
2458 W. 69th Street, Chicago, IL
Visi tel. 778-8000
Valandos pagal susitarimą

DR. K. G. BALUKAS
Akušerija ir moterų ligos
Ginekologinė Chirurgija
6449 So. Pulaski Road (Crawford Medical Building), Tel. LU 5-6446
Jei neatliepia, skambinti 374-8004
Pirma ligonius pagal susitarimą

Tel. ofiso ir buto: Olympic 2-4159
DR. P. KISIELIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1443 So. 50th Ave., Cicero
Kasdien 1-3 val. ir 6-8 val. vak. išskyrus treč. Šešt. 12 iki 4 val. popiet

Tel. RELiance 5-1811
DR. WALTER J. KIRSTUK
Lietuvų gydytojas
3925 West 59th Street
Val.: pirm., antr., ketv. ir penkt. nuo 12.4 val. popiet. ir 6-8 val. vak. Treč. ir šešt. uždaryta.

DR. IRENA KURAS
GYDYTOJA IR CHIRURGE
KŪDIKIŲ IR VAIKŲ LIGOS
SPECIALISTE
MEDICAL BUILDING
3200 W. 81st Street
Val.: Kasdien nuo 10 v. ryto iki 1 v. p.p. Ofiso tel. RE 7-1168; rezid. 239-2919

Ofs. HE 4-1818; Rez. PR 6-9801
DR. J. MEŠKAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Specialybė — Nervų ir Emocinės ligos
CRAWFORD MEDICAL BUILDING
6449 So. Pulaski Road
Valandos pagal susitarimą

Ofiso tel. — 582-0221
DR. A. B. GLEVECKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Tel. — BE 3-5893
Specialybė Akių ligos
3907 West 103rd Street
Valandos pagal susitarimą

Ofiso tel. — 582-0221
DR. JANINA JAKŠEVIČIUS
JOKŠA
VAIKŲ LIGOS
6441 S. Pulaski Rd.
Valandos pagal susitarimą

Ofs. PO 7-6000; Rez. GA 3-7278
DR. A. JENKINS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3844 West 63rd Street
Valandos pagal susitarimą

6132 S. Kedzie Ave. Chicago
WA 5-2670 arba 489-4441
DR. K. A. JUCAS
ODOS LIGOS
KOSMETINĖ CHIRURGIJA
Valandos pagal susitarimą

Istaigos ir buto tel. 652-1381
DR. FERD. VYT. KAUNAS
Gydytojas ir Chirurgas
DIPLOMAT, AMERICAN BOARD OF FAMILY PRACTICE
1407 So. 49th Court, Cicero, Ill.
Kasdien 10-12 ir 4-7 išskyrus treč. ir šešt.

DR. IRENA KYRAS
DANTŲ GYDYTOJA
2659 W. 59 St. Chicago
476-2112
Val. pagal susitarimą. Pirm., antr., treč. ketv. 10 iki 6 val. Šeštad. 10 iki 1 val.

Tel. ofiso ir buto: Olympic 2-4159
DR. P. KISIELIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1443 So. 50th Ave., Cicero
Kasdien 1-3 val. ir 6-8 val. vak. išskyrus treč. Šešt. 12 iki 4 val. popiet

Tel. RELiance 5-1811
DR. WALTER J. KIRSTUK
Lietuvų gydytojas
3925 West 59th Street
Val.: pirm., antr., ketv. ir penkt. nuo 12.4 val. popiet. ir 6-8 val. vak. Treč. ir šešt. uždaryta.

DR. IRENA KURAS
GYDYTOJA IR CHIRURGE
KŪDIKIŲ IR VAIKŲ LIGOS
SPECIALISTE
MEDICAL BUILDING
3200 W. 81st Street
Val.: Kasdien nuo 10 v. ryto iki 1 v. p.p. Ofiso tel. RE 7-1168; rezid. 239-2919

Ofs. HE 4-1818; Rez. PR 6-9801
DR. J. MEŠKAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Specialybė — Nervų ir Emocinės ligos
CRAWFORD MEDICAL BUILDING
6449 So. Pulaski Road
Valandos pagal susitarimą

Ofiso tel. — 582-0221
DR. A. B. GLEVECKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Tel. — BE 3-5893
Specialybė Akių ligos
3907 West 103rd Street
Valandos pagal susitarimą

Ofiso tel. — 582-0221
DR. JANINA JAKŠEVIČIUS
JOKŠA
VAIKŲ LIGOS
6441 S. Pulaski Rd.
Valandos pagal susitarimą

Ofs. PO 7-6000; Rez. GA 3-7278
DR. A. JENKINS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3844 West 63rd Street
Valandos pagal susitarimą

6132 S. Kedzie Ave. Chicago
WA 5-2670 arba 489-4441
DR. K. A. JUCAS
ODOS LIGOS
KOSMETINĖ CHIRURGIJA
Valandos pagal susitarimą

Istaigos ir buto tel. 652-1381
DR. FERD. VYT. KAUNAS
Gydytojas ir Chirurgas
DIPLOMAT, AMERICAN BOARD OF FAMILY PRACTICE
1407 So. 49th Court, Cicero, Ill.
Kasdien 10-12 ir 4-7 išskyrus treč. ir šešt.

DR. IRENA KYRAS
DANTŲ GYDYTOJA
2659 W. 59 St. Chicago
476-2112
Val. pagal susitarimą. Pirm., antr., treč. ketv. 10 iki 6 val. Šeštad. 10 iki 1 val.

Tel. ofiso ir buto: Olympic 2-4159
DR. P. KISIELIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1443 So. 50th Ave., Cicero
Kasdien 1-3 val. ir 6-8 val. vak. išskyrus treč. Šešt. 12 iki 4 val. popiet

Tel. RELiance 5-1811
DR. WALTER J. KIRSTUK
Lietuvų gydytojas
3925 West 59th Street
Val.: pirm., antr., ketv. ir penkt. nuo 12.4 val. popiet. ir 6-8 val. vak. Treč. ir šešt. uždaryta.

DR. IRENA KURAS
GYDYTOJA IR CHIRURGE
KŪDIKIŲ IR VAIKŲ LIGOS
SPECIALISTE
MEDICAL BUILDING
3200 W. 81st Street
Val.: Kasdien nuo 10 v. ryto iki 1 v. p.p. Ofiso tel. RE 7-1168; rezid. 239-2919

SALVADORAS KRAUJO KLANE

Skurdi Salvadaro respublika pergyvena sunkias kruvino teroro dienas. Tai mažiausioji centrinės Amerikos respublika, turinti 4,260,000 gyventojų. Kraštas išsidriekęs kalnuose, prie Pacifiko vandenyno. Tai respublikos Centro Amerikos respublika, kuri neprieina prie Atlanto. Turi vulkaninių kalnagubrių, bet ir derlingų slėnių. Daugumas gyventojų — metisai, tik apie 10% yra indėnų ir baltųjų. Daugumas gyventojų vertėsi žemės ūkiu.

Daugumas gyventojų katalikai, kalba — ispanų. Po Brazilijos ir Kolumbijos užima trečią vietą kavo eksporte. Tik neseniai iš Salvadaro atvyko Vytautas Dambrava, informacijų tarnybos vadovas amerikiečių ambasadoje. Paklaustas apie dabartinę padėtį tame krašte, atsakė, kad Salvadoras dabar yra kraujo klanė. Komunistinis imperializmas jį pasirinko nauja savo auka. Salvadore dabar veikia keturios teroristų organizacijos. Kiekviena jų turi savo grupes krašte. Jos ruošia demonstracijas ir maištus. Kiekviena turi savo šalininkų vadentį, kurie sudaro revoliucinių kovų branduolius. Grobiami įtakingesni ir labiau pasiturintieji žmonės, iš kurių būtų galima gauti vadinamąjį pinigų. Tie kraštutiniai radikalai jau yra taip prisigrobę apie 100 mil. dolerių. Raudonieji teroristai žudo žmones. Tarp žymiųjų nužudytųjų yra ir arkivyskupas Romero, kuris buvo nušautas kai prie altoriaus aukojo Mišias.

Kairieji teroristai degina derlių, o dabar, kaip gauta žinių, pradeda žudyti ir vaikus. Jų taktika žinoma: kaip Nicaraguoj, sukelti paniką, padaryti krašte gyvenimą nepakeliamą, kad žmonės imtų galvoti — kokia tik valdžia beateis, kad tik greičiau atsirastų kokia nors tvarka.

Komunistų teroras iššaukė ir kraštutinių dešiniųjų teroro veiksmus. Ir šie ima medžioti komunistų teroristus ar įtariamus. Pramonė neveikia. Užsienio investavimai sustoję. Bedarbių susidarė daugiau kaip 50%. Amerikiečių pasiuntinybė per paskutinį pusmetį pergyveno 29 demonstracijas ir dar buvo apie 17 kitokių incidentų. Sostinėje deginami automobiliai. Amerikiečių pasiuntinybės rūmai paversti tiesiog bunkeriu.

Salvadoras pergyvena sunkią krizę, beveik civilinį karą, kurį sukėlė kraštutiniai marksistai. Kaip ten padėtis šiomis dienomis, glima suvokti iš fakto, kad grupė Salvadaro žmonių, bėgdami nuo raudonųjų terorų, per Meksiką bandė pasiekti JAV ir čia apsigyventi ir daliai jų, nesąžiningų spekuliantų, įvesti į Amerikos tyrliukius, mirtinai užtroško kraštyje, neradami vandens. Salvadore, žmonėms kovojant su skurdu, talkino apie 150 vadinamo tautos korpuso žmonių — geradarbių amerikiečių, bet dabar jie visi atšaukti — susidarė gyvybei pavojus.

„Register“ laikraščio korespondentas R. Araujo rašo, kad

vaziuodamas iš naujojo aerodromo matė neapdirbtus Salvadaro laukus. Kalbėdamasis su žmonėmis, jis pajuto, kokia ten baimė, anarchija, kokie žiaurūs žudymai, bombų sprogdinimai, žmonių grobimai. Vyriausybė sulaukusi demonstracijų, bet autobusai būna užpuolami, padangos peršaunamos automobiliai padegami. Taip gatvės užbarikaduojamos paslaptinių revoliucionierių. Minėtas korespondentas liudija apie pakelėse matytus sužalotus lafonus, kurių skaičius kasdien auga. Pagrobtas to korespondento draugas vien todėl, kad jis priklausė Guirolas šeimai, vedęs amerikietę, dviejų vaikų tėvas. Jis buvo paprastas šeimos tėvas, rūpinosi savo šeimos farmomis. Neseniai buvo netekęs dalies savo žemių, kurios buvo išdalintos reformoje. Bet jis buvo optimistas, nebėgė, kaip daugelis jo artimųjų, į Miami ar į Meksiką, nevažinėjo, kaip kiti jo padėties žmonės, šarvuotu nuo kulkų apsaugotu automobiliu, o nadojo si motociklu. Buvo pagrobtas. Po poros dienų atėjo reikalavimas vadinamųjų pinigų. Korespondentas liudija, kad daugumas Salvadaro šeimų bent vienas iš artimųjų yra vienaip ar kitaip nukentėjęs.

Gyventojai korespondentui nusiskundė, kad jie išeidami iš namų nėra tikri, ar sugrįžę dar ras savo vaikus ir žmonas. Vyriausybėje dabar yra daug kairiesnių pažiūrų žmonių. Jaunesnieji karininkai taip pat kairiesni, vyresni karininkai — dešnesni. Vyriausybė labai sunku įvesti tvarką. Daromos visos pastangos sugauti Kubos, Nicaraguos, Panamos samdinius, kurie kraštutiniams kairiesiems, komunistams padeda čia sukelti revoliuciją. Krašte tokia įtampa, kad paskutiniu metu užsidarė 35 fabrikai ir bedarbių skaičius dar padidėjo. Gyventojai net bijo sudarinėti maisto atsargas namuose, nes užuodę plėšikiai tuo išgrobia.

Vyriausybė yra sudariusi vadinamąją jungtą, kur vyrauja krikščionys demokratai ir kairieji. Jie labai palinkę į socialines reformas, bet ir su tomis pastangomis jiems labai sunku spirti prieš nekaltą kraujo nebijančius komunistų teroristus.

Vyriausybės žmonės pabrėžia — jeigu jau griebiamasi kruvinų teroro veiksmų, tai tas parodo, kad gyventojų daugumas neina su kraštutiniomis kairiesiomis, jie neturi visuomenės pritarimo. Kairieji skelbiai sudarę sau artimų grupių koaliciją. Buvęs žemės ūkio ministeris Alvarez Cordoba Meksikoje turėjo spaudos konferenciją, kur jis garbinsi sudaręs Salvadaro vyriausybę užsienį ir jie siekia nuversti jungtą. Kultūringesniuose kraštuose net nuteistiesiems imama panaikinti mirties bausmė, bet komunistiniai teroristai nekaltus žmones žudo, grobia, naudodami žiauriausius metodus, verždamiesi į valdžią. Tai išryškina, ko jie verti ir skatina visus geros valios žmones panaudoti visas galima priemones atskleisti baisumą komunistinio smurto, kuris taip žiauriai laužo žmogaus ir tautų teises.

MASKVA

Tai čia pasaulio gėdos birža — Žmonijos išdavikai žirnia. Čia laisvė perka ir parduoja, Vadina baltu tai, kas juoda.

Vadina juodu tai, kas balta, Pasmerkia pražūčiai nekaltą... Begėdžių — niekšų frazes skambias Vaizduoja pragarą už dangų.

(Iš Sibiro lietuvių poezijos, 1962 m.)

Iš Kanados Pabaltiečių vakaro Kanados parlamento rūmuose, Ottawoje. Kanados užsienių reikalų ministeris Mark MacGuigan teiraujasi apie lietuvišką „Rūpintojėlį“ sukurta dail. J. Dagio. Iš kairės: Ladas Girūnas, Pabaltiečių federacijos narys, Joana Kuraitė, KLB centro valdybos narė, Rūta Šiulytė „Teviskės Žiburių“ bendradarbė, ministeris Mark MacGuigan, pasakęs pagrindinę kalbą vakare ir Paulius Kuras, buvęs KLBJS pirmininkas. Be „Rūpintojėlio“ parodoje buvo išstatyta dar keletas dail. Dagio medžio skulptūrų sukurty lietuviškais motyvais.

MASKVA IR SOVIETŲ ŽYDAI

Sionizmo ir komunizmo susikirtimas

J. VAIČELIŪNAS

Sovietų Sąjungoje didėja antisemitizmas. Jis didėja to krašto sistemoje, kurią sukūrė žydai kovojo prieš caro režimą, stengiasi imigruoti į Vakarų pasaulį. Išvykos prieštars: rusų nacionalizmas ir oficialus antisemitizmas. Ypač antisemitizmas reiškiasi Sovietų karinėse pajėgose. Kadais to se pajėgose buvo daug žydų vadų, ypač politrukų, bet dabar karinės pajėgos nuo jų kratosi.

Aiškinama, kad antisemitizmas Rusijoje yra senas reiškinys. Rusai nekenė žydų, o žydai kovojo prieš caro režimą. Caras Aleksandras II žydams davė daugiau teisių, net teisę stoti į universitetą, o žydai universitetuose steigė socialistines (komunistines) studentų organizacijas, kurios kovojo prieš caro režimą.

Anksčiau Rusijoje reiškėsi antisemitizmas, nes žydai sugebėjo greičiau praturtėti negu rusai. O tai buvo ženklas, kad žydai išnaudoja rusus. Ir dabar Rusijoje žydai sugeba praturtėti, nors visos gyvenimo sritys yra valstybės rankose. Šiais laikais jų prekyba yra kitų kraštų valiuta ir vakariečių „džinsais“. Ir Vakarų pasaulio „džinsų“ karalius yra žydas Lewis. Jis nori Rusijoje pastatyti „džinsų“ fabriką. Tada ta prekyba pasinaudotų patys Maskvos valdovai.

Sovietų Sąjungoje dar yra apie 3 mil. žydų. Nežinia, koks procentas žydų yra aukštesiose pareigose. Gal ir juokinga, bet spauda rašo, kad sionistai valdo Maskvos politbiurą. Esą,

Jie mane atvedė į Jenisei geležinkelio stotį. Kai jau turėjo išeiti vietinis traukinys, jie man pasakė rytoj atvykti į policiją, o patys šoko į traukinį ir nuvažiavo. Aš grįžau pas Praną apie 3 val. nakties. Jis manęs laukė. Ir jis suprato, kad kas nors su manim atsitiko. Kitą dieną grįžau į Abakaną. Dabar ieškojau darbo. Per šeimininko pažįstamą, dirbantį miesto garaže, ir aš tenai gavau darbo. Čia dirbau įvairius darbus. Pirmą mėnesį uždirbau 150 rublių, kai kiti buvo uždirbę po 1200-1500 rublių. Vienas bendradarbių net nustebo, kad aš taip mažai uždirbau. Kitą mėnesį gavau 253 rublius. Kartą sąskaitininkas pašaukė mane ir pamokė, kaip užpildyti darbo lapą. Jis aiškino, kad reikia viską užrašyti: ratą numoviau, ašį nuvaliau, ašį patepiau, ratą užmoviau, pripumpavau padangą ir t.t. Tai vis atskiri darbai. Pasirodo, kad garažas neįsipildydavo darbo normos, o dirbantieji gaudavo gerus atlyginimus. Vėliau buvo pakeista garažo vadovybė.

Mano sesuo žada atvykti į Rusiją

1959 m. vėl gavau laišką iš JAV ambasados Maskvoje. Įdėjo patvirtinimą, kad JAV ambasada

turėti nuosavybes, policija be reikalo neareštuoja žmonių.

Žydų kultūra

Rusijoje tik 25% žydų moka žydų kalbą. Sunku vykdyti žydų kultūrą, jei žydų teatre žydai artistai vaidina rusų kalba. Nors žydų kultūra Rusijoje 1920 m. buvo pripažinta, ji buvo eliminuota 1930 m. ir ypač 1940-50 m., kada žydų kultūros vadovai buvo suimti ir nužudyti, o žydų kultūros namai sugadinti.

Po Stalino mirties 1961 m. pradėtas leisti žydų žurnalas „Sovietish Heimland“. Kadangi jis pataikavo Maskvos valdovams žydai jį pasmerkė kaip

JAV kariuomenės generolas James B. Vaught, 53 m. amžiaus, kuris vadovavo karinei operacijai išgelbėti iškaitus Irane, deja, nesėkmingai.

Maskvoje susitarė su Sovietų užsienių reikalų ministerija dėl manęs išleidimo į JAV, jei aš to noriu. Reigiamu atveju aš turiu parašyti prašymą Sovietų Užs. reik. ministerijai. Aš atlikau tuos formalumus ir apie tai pranešiau ambasadai. Sovietų u. r. ministerija pranešė apie mano prašymo gavimą, bet jie turi gauti žinią iš KGB ir MVD. Kurį laiką nieko negirdėjau. Kartą buvau pašauktas į Akabano MVD įstaigą. Čia man buvo pranešta, kad mano prašymas išvykti į JAV yra atmetas. Aš apie tai parašiau ambasadai.

Pasikėitė mūsų garažo vadovybė. Vieton Kruglovo atstotojo Sofronovas. Nors ir toliau dirbdamas garaže daug neuždirbau, bet gavau pagyrimo lapą. O pats Sofronovas su manim kalbėjosi apie pusvalandį. Kai sužinojo, kad aš esu amerikietis, jis paklausė, ar klausau „Amerikos Balsą“. Pasakiau, kad neklausau, nes neturiu radijo. Taip pat jis paklausė, kuo jis man galėtų padėti. Aš norėjau gauti gyvenimui kambarį, nes dabartiniam namo šeimininkui Josip, kaip partijos nariui ir buvusiam miesto valdybos pareigūnui, nepatogu, kad pas jį gyvena svetimtautis ir gal šnipas. Taip sako ne pats Josip, bet kiti.

Pagaliau man pavyko gauti kambarį pas kaimyną Dimitrą ir jo žmoną Ileną. Jo motina, ta pati senutė, kuri pirmą kartą mane įleido į to namo kiemą, sutiko man užleisti savo kambarį, o ji miegosianti virtuvėje. Tai didelė jos auka, o man patogumas. Čia turėsiu daugiau laisvės. Aš grįžtu iš darbo 4:30, o šeimininkai — 6:30. Bus palankios sąlygos savo kambarėlyje atlaikyti šv. Mišias.

KGB manęs niekur neapleido. Kartą gavau anoniminį laišką, kad aš nustotiau lankęsis pas tokius ir tokius asmenis. Susirašinėju su vienu buvusiu kaliniu. Jis kartą man parašė, kad aš jam daugiau neberašyčiau, nes pavojinga. Kartą garaže

kvislinginį laikraštį. Dabar Rusijoje nėra nė vienos viešos žydų mokyklos, bet 1931 m. jų buvo 1,100. Tas žydų žurnalas rašė, kad žydams mokytis žydų kalbos nėra populiariau. Žydiškai galima susikalbėti tik su žydais, kurie Rusijoje atsirado po 1939 m., kada didelės žydų bendruomenės Vilniuje, Rygoje ir Černovicuose atsirado Rusijos teritorijoje.

Sakoma, kad judaizmas Rusijoje labai sumenkėjęs, kai musulmonų religija yra sumenkėjusi musulmonų respublikose arba katalikų tikėjimas Lietuvoje. Toks pasakymas nėra teisingas, nes net Maskvos politbiuras stebisi musulmonų ir lietuvių religingumu. O ir ateistai žydai slaptaip praktikuoja judaizmą, nors ir ne visi.

Po Chruščiovo pašalinimo 1964 m. pradėta uždarinėti žydų sinagogas, kurios buvo atidarytos 1957-64 metais. Sovietams judaizmas nepriimtinas, nes jis rišamas su sionizmu, o sionizmas — su nacizmu. Net paveiksluose pavaizduota: už žydo sionisto stovi Hitleris. Maskva pastebėjo, kad žydų judaizmas yra kartu ir žydų nacionalizmas.

Žydai ir judaizmas

Sovietų kultūroje

Sovietų Sąjungos istorijos vadovėliuose nuo 1954 metų judaizmas išnyko. Vadovėliuose vietoje žodžių Judeja, Izraelis, dabar rašoma Mesopotamija, Palestina. Taip nebežymima nė atskirų respublikų istorijose, kur žydai turėjo didelę įtaką: Lietuvoje, Ukrainoje, Moldavijoje. Gal išimtis yra Gudija, kur žydai sabotavo revoliuciją ir formavo žydiškąjį nacionalizmą (P.C.1980.NR.1,24p.). Tiesa, knygynuose dar yra apie žydus knygų, parašytų senesnės generacijos. Paskutiniu metu tas visas praleidžiama, išskyrus pasisakymus prieš sionizmą ir Izraelį.

1963-71 m. Sovietų Sąjungoje buvo išleista daugiau kaip 300 knygų bei brošiūrų: novelių, pasakojimų. Nemažai jų autorių yra žydai. Tačiau sakoma, kad jie rašo tik apie visokių sukčių, spekuliantų, prievartautojų ir kitokių parazitų.

Žydų reakcijos

1917 m. revoliucijos ir civilinio karo metu žydai aktyviai reikėsi revoliucijoje ir raudonojoje armijoje. Vėliau, kai žydams buvo nuimti suvaržymai, žydai pradėjo veržtis į aukštesnius postus. Tik nuo 1930 m. buvo vėl pradėta žydus išstumti iš aukštesnių postų.

Žydai lengviau patekdavo į aukštesnius postus, nes jų didelis procentas buvo su aukštesniu išsilavinimu. 1972 m. Sovietų Sąjungoje buvo 68,000 žydų mokslininkų. Tačiau ir ši žydų padėtis jų neapsaugojo nuo antisemitizmo. Didžiausias spaudimas prieš žydus buvo išvystytas 1940-50 metais. Tada žydai net bijojo prisipažinti esą žydai, bet jie su judaizmu ryšių nenutraukė.

Lemtingos politikos pakeitimas

Paskutiniu laiku Sovietų Sąjungoje įvyko reikšmingas politikos pakeitimas žydų atžvilgiu: sušvelninta antisio-nistinė propaganda ir palengvinta žydų emigracija (Kissingerio nuopelnas). Iš Sovietų Sąjungos jau emigravo per 200,000 žydų, kurių dalis išvyko į Izraelį, o kita dalis — Vakarų pasaulį. Kodėl Sovietai tokiu būdu stiprino sionizmą ir Izraelio karines pajėgas — nežinia. Kai vyko 1967 m. karas, Sovietai stėjo prieš Izraelį, padėdami Egiptui.

Nuo 1962 m. Sovietų Sąjungoje buvo išleistas 62 knygos bei brošiūros prieš sionizmą. Taigi sionistai net Varšuvos gėtė ragino žydus nesipriešinti vokiečiams. Sionistai pateisina genocidą, todėl ir jie kai kur jį vykdo. Kiti daviniai rodo, kad Varšuvos gėtė suklimui vadovavo sionistai.

Judaizmas ir sionizmas yra susikryžijavimas, kurio centras yra New Yorke. Tad sionizmas išnaudoja judaizmą savo išskirtinai blogiems tikslams. Sionizmas ir judaizmas yra dvi kapitalistinio pinigų plokštelės. Jie abu stovi prieš progresą, prieš socialinę teisingumą. Sionizmas nėra žydų tautinis judėjimas, bet rasinė ideologija, kad žydai turėtų vyrauti visoms tautom.

Sionistai siekia pasaulinės valdžios. To siekia ir komunistai, todėl jie tarpusavyje ir ker-tasi. Kurie laimės?

HITLERIO LAIVYNAS

Tik po karo buvo sužinota, kad 1939 m. Vokietija pradėjo karą turėdama 57 povandeninius laivus. Karo metu jie pasistatė 1,153 naujus povandeninius laivus: XXI, XXVI W ir XXII tipo, kurie pasižymėjo dideliu greičiu ir ilgai galėjo išbūti po vandeniu pasinėję — 19 šio modelio karo laivų, paliaubų paskelbimo dieną buvo paskandinta laivų komendantų įsakymais, jį 154 buvo perduoti nugalėtojams. Vokiečių povandeniniai laivai karo metais nuskandino apie 3,000 priešų laivų, kurių bendras tonazas siekė 15 milijonų tonų. Vokiečiai turėjo 40,000 jūrininkų iš kurių 20,000 karo metais žuvo.

Im.

SLAPTAS KUNIGAS RUSIJOJE

Juozas Vaičeliūnas

35

Jie mane atvedė į Jenisei geležinkelio stotį. Kai jau turėjo išeiti vietinis traukinys, jie man pasakė rytoj atvykti į policiją, o patys šoko į traukinį ir nuvažiavo. Aš grįžau pas Praną apie 3 val. nakties. Jis manęs laukė. Ir jis suprato, kad kas nors su manim atsitiko. Kitą dieną grįžau į Abakaną.

Dabar ieškojau darbo. Per šeimininko pažįstamą, dirbantį miesto garaže, ir aš tenai gavau darbo. Čia dirbau įvairius darbus. Pirmą mėnesį uždirbau 150 rublių, kai kiti buvo uždirbę po 1200-1500 rublių. Vienas bendradarbių net nustebo, kad aš taip mažai uždirbau. Kitą mėnesį gavau 253 rublius. Kartą sąskaitininkas pašaukė mane ir pamokė, kaip užpildyti darbo lapą. Jis aiškino, kad reikia viską užrašyti: ratą numoviau, ašį nuvaliau, ašį patepiau, ratą užmoviau, pripumpavau padangą ir t.t. Tai vis atskiri darbai. Pasirodo, kad garažas neįsipildydavo darbo normos, o dirbantieji gaudavo gerus atlyginimus. Vėliau buvo pakeista garažo vadovybė.

Mano sesuo žada atvykti į Rusiją

1959 m. vėl gavau laišką iš JAV ambasados Maskvoje. Įdėjo patvirtinimą, kad JAV ambasada

prie manęs prieina vienas mano bendradarbis ir sako, kad saugumas jam išakęs mane sekti. „Saugokis“, pasakė jis su šypsena ir nuėjo. Po to priejo kitas bendradarbis ir patarė man su juo nesikalbėti, nes jis yra paskirtas mane sekti.

Kartą garaže mane užnekino nepažįstamas vyras. Jam reikalingas mechanikas. Aš nurodžiau į šefo raštinę. Jis manęs paklausė, ar aš ne lenkas? Aš linktelėjau galvą. Jis sakėsi, kad jo tėvai buvo lenkai. Jis pamiršęs lenkų kalbą. Jo pavardė Dutov. Jis dirba Abakano muziejuje. Jam reikalingas atsarginis raktas. Jam raktą pažadėjau padaryti, bet ne dabar. Vėliau su juo dar buvau susitikęs keletą kartų. Jis sužinojo, kad aš esu kunigas. Jis paklausė, kodėl aš nevedęs, nes rusų kunigai veda. Jis pažįstas gražia moterį apie 40 metų amžiaus, kuri man tiktų į žmonas. Ji turi savo apartamentą ir darbą. Reikia atsiminti, kad senatvėje bus reikalinga globa. Aš pasakiau, kad mane senatvėje globos Dievas. „Ach, jūs ir jūs Dievas!“ Tuo jis norėjo pabrėžti, kad jis yra ateistas.

1963 m. balandžio mėnesį, kai kartą grįžau iš darbo, radau sesers Elenos laišką. Ji rašė, kad gavo vizą ir lankysis Rusijoje: Leningrade, Maskvoje, Kieve, Odesoje, Lvove. Kelionė prasidės Maskvoje birželio 19 d. Ji teiravosi, ar aš negalėčiau atvykti į Maskvą. Aš perskaičiau tą laišką babuškai, Dimitriui ir jo žmonai. Babuška džiugavo, kad aš prieš mirtį galėsiu pamatyti savo seserį, aciu Dievui. Man sunku buvo atlaikyti šv. Mišias tą vakarą dėl gautų žinių. Nuėjau miegoti vėliau, bet negalėjau užmigti. Kaip aš galėčiau nuvykti į Maskvą, užėti į viešbutį ir susitikti su amerikiečiais! Rytą atsikėliau labiau išvargęs, negu nueidamas miegoti.

(Bus daugiau)

Philadelphijoje Amerikos Liet. Jaunimo s-gos nariai demonstruoja už žmogaus teises. Kiekvienas atstovauja savo vietų kalėjimuose esanti politinį kalinį, tragiškojo birželio įvykių minint.

DEMONSTRACIJOS PHILADELPHIJOJE

(Atkelta iš 4 psl.)

Ją, tikėjimo persekiojimą ir žmogaus teisių pažeidimus. Kardinalo laikas vienoje bažnyčioje buvo skaitomas ištisai, kitose — įtraukiamas į parapijų biuletenius, dar kitose komentuojamas pamokslu metu ar įtraukiamas į Tikinčiųjų maldą su kardinalo pasiūlyta petičija: "Minint 40-tą sukaktį smurtui įvykdytos inkorporacijos į Sov. Sąjungą, mes meldžiamės už Lietuvos žmones ir visus tuos, kurie kenčia teisių ir laisvės atėmimą ir mažinimą".

Philadelphijos arkivyskupijos ir Allentowno vyskupijos leidžiamas katalikų oficiozas "The Catholic Standard and Times", š. m. birželio 12 d. visą trečią puslapį paskyrė Lietuvai. Puslapi pavadinęs akį pagauniančią antraštę "Lietuviai yra skirti sunaikinimui", redaktorius patalpino kardinalo laišką, Lietuvos žemėlapi, pranešimą apie įvyksiančią jaunimo demonstraciją ir kitus du straipsnius, kuriuose minima Sv. Tėvo dėmesys Rytų Europai, komentuojama "Lietuvos Katalikų Bažnyčios kronika" ir cituojamas kun. K. Pugevičiaus pareiškimas.

Jaunimo demonstracija siekia apeliuoti į platesnes mases. Trys pagrindinės Philadelphijos televizijos stotys birželio 14 d. 6 ir 11 val. žinių metu rodė demonstruojantį jaunimą ir iškėlė okupacijos faktą. Viena iš šių televizijos stočių birželio 15 d. parodė budėjimo užbaigiamąsias iškilmes ir jų metu kalbantį kongr. Dougherty. Plačiai klausoma žinių radijo stotis KYW birželio 14 d. kelis kartus pranešė apie vykstančią jaunimo demonstraciją.

Visi pagrindiniai Philadelphijos laikraščiai vienu ar kitu būdu minėjo sukaktį. Birželio 13 d. "The Philadelphia Daily News" pranešė apie įvyksiančią jaunimo demonstraciją. Keliais atvejais cituoti R. Stirbio pareiškimai. "The Philadelphia Inquirer" birželio 14 d. laidoje paminėjo kardinalo paskelbtą laišką, Sv. Andriejaus parapijoje įvyksiančias Mišias ir būsimą jaunimo demonstraciją. "The Philadelphia Evening Bulletin" birželio 11 d. išspausdino Philadelphijos LB Talikos Lietuvai komisijos nario dr. J. A. Stikloriaus laišką redakcijai, kuriame sugretintos Lietuvos ir Afganistano invazijos. Tame pačiame laikraštyje birželio 16 d. tilpo išsamus Paula Herbut straipsnis, kuriame pristatyta Lietuvos okupacija, komentuojamas kun. dr. Širvaičio pamokslas, paminimas kardinalo laiškas ir aprašoma jaunimo demonstracija, paminint daugelį šių dienų pagrindinių rezistentų pavardžių. Straipsnis pailiustruotas kun. dr. Širvaičio ir kun. Sakalausko nuotrauka.

Baigiant šį ilgesnį straipsnį ir džiaugiantis rezultatais, tenka paminėti, kad Philadelphijos lietu-

vių kolonija yra glaudi, veiksminga, gerai suprantanti darnios veiklos svarbą ir nesileidžianti, patriotizmo vardan, būti skaldoma. Todėl ir jaunimas yra su mumis. Juo pasitikime ir neabejojame, kad jis nuo lietuviškos veiklos neatsitrauks.

Tebūnie leista suminėti tuos Philadelphijos jaunuolius, kurie savo darbu ir ryžtu išgarsino okupanto daromas skriaudas lietuvių tautai: Jūratė ir Rimantas Stirbiai, Rimas Melnikas, Audrius ir Gintaras Dragūnai, Danutė Pluškonytė, Jonas Zerr, Petras Vaskys, Danutė ir Vidmantas Rukšiai, Gintarė Gečytė, Virgus ir Vytautas Volertai, Algis Salčiū-

nas, Vida Bendžiūtė, Aušra Bagdonavičiūtė, Alė ir Vytautas Maciūnai, Grigas Ardys, Mindaugas Klausas, Vytautas Surdėnas, Charles Roman ir Arūnas ir Jolanta Česonai. Jie visi laikytini išeivijoje gyvenančiais Lietuvos vaikais.

AUTOMOBILIO PAVOGIMO PRIEŽASTIS

Kanadoje, Montreale teisme, teisėjas paklausė vienos bylos kaltininką, kodėl jis pavogė iš savo buvusios žmonos garažo automobilį. Šis atsakė: "Man žūt būt prireikė mašinos: su savo ketvirtąja žmona sutariau leisti į povestuvinę kelionę".

PADĖKA A. + A. PETRAS KVIETKUS

Mūsų mylimas tėvelis mirė 1980 m., birželio 13 d., sulaukęs 95 m., ir buvo palaidotas birželio 17 d. Sv. Kazimiero lietuvių kapinėse, Chicagoje.

Norime padėkoti visiems, kurie suteikė jam paskutinį patarnavimą.

Nuoširdus dėkui visiems, kurie užrašė šv. Mišias, dėkojame už gėles ir pinigines dovanas parapijoms.

Dėkojame kun. Kaspučiui už vakarines maldas ir palydėjimą į kapines.

Nuoširdus dėkui prel. D. Mozeriui, atlaikiusiam gedulingas pamaldas už jo sielą.

Maloniai pasiklausėme anūkų Roberto ir Mykolo Marcinkų reikmingas mintis kapinėse.

Dėkojame visiems atsilankiusiems ir laidotuviuose dalyvavusiems, kuriems atskirai negalėjome padėkoti. Taipgi dėkojame laidotuvių direktoriams P. Bieliūnui ir K. Plaseckui. Visiems, visiems nuoširdus dėkui.

Ypatingai dėkojame mūsų tėveliui Petriui, kuris sulaukė 95-rius metus, ir paliko mums visiems, sūnui, dukterims, anūksams ir proanūksams bei draugams daug gerų atminčių ir pavyzdžių pamokinimų.

Nulūdę: Sūnus Bernardas ir marti Ona Jonkutė, dukterys Cecilija Stulgaitis ir vyras Kazimieras, Virginija Rampech, Loreta Marcinkevičienė ir vyras Albertas, penkiolika anūkų ir vienuolika proanūkų.

A. + A. IDA BUDGINIENĖ-SINKYTE

Mirė liepos 7 d., po sunkios ir ilgios ligos. Gimė Lietuvoje, Marijampolėje. Amerikoje išgyveno 31 metus.

Laidojama Salt Lake City, Utah.

Giliam skausme liko senutė motina, sūnūs Edvardas, Leonas, Augustas ir duklė Gerda su šeimomis, brolis Emilis su šeima, daug draugų ir artimųjų.

Šią skaudžią žinią pranešame ir prašome ją atsiminti maldose.

Lidūnė SEIMA

Salt Lake City, Utah

LAND OF CROSSES

The struggle for religious freedom in Lithuania, 1939 - 1978

by MICHAEL BOURDEAUX, M.A., B.D.

Printed in England 1979, 339 pages. Price — including shipping and handling \$8.95.

Užsakymus siųsti:

DRAUGAS, 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629

Illinois gyventojai dar prideda 48 ct. valstybės mokesčio.

MŪSŲ KOLONIJOSE

Hartford, Conn.

PAMINETAS BAISUSIS BIRŽELIS

Skandieji Lietuvos praeities įvykiai buvo paminėti birželio 22 d. mūsų apylinkėje. Šv. Mišias, užpr. LB Sv. Trejybės bažnyčioje, atlikė kun. Juozas Matutis. Klebonas pasakė jaunų pamokslą primindamas ano meto skaudžių birželio dienų tragediją. Mišrus choras, vadov. muz. J. Petkaičio, giedojo.

Po pamaldų parapijos salėje, apyl. pirm. Stepono Zabulio susikauptu įžangos žodžiu ir visų dalyvių tylos susikaupimu pradėtas minėjimas. Maldą sukalbėjo kleb. kun. J. Matutis. Zina Dresliūtė perskaitė miesto mero G. Athanson paruoštą deklaraciją tragiškojo birželio prisiminimui. Tuo metu atvykęs majoras G. Athanson pa-

sakė trumpą kalbą: "Lietuva turi savo istoriją. Lietuviai visur greitai ir geriau orientuojasi kaip amerikiečiai. Jie gina persekiojamųjų tėvyninių religiją. Rūpinasi pavergtos tėvynės laisve, aukštai iškeldami savitą meną ir kultūrą".

Pakviestas dr. V. Mantautas tarė pagrindinį žodį, trumpai, jausmingai ir giliai įvertindamas išvežtuosius — partizanus bei didžią pasiaukojusius Lietuvos laisvės gynėjus, kurie žuvo, kad mūsų kraštas ir tauta išliktų laisvi... Prelegentas savo kalbą pasakė papuošdamas ir paryškindamas poetų B. Brazdžionio, A. Štalo, Vaičiūnienės ir kitų poezijos citatomis, be užrašų, ir tai buvo labai imponantiška.

Po neilgai užsitęsio minėjimo ir pirm. S. Zabulio padėkos taip ir užbaigtas baisiojo birželio tragiškųjų įvykių prisiminimas... M. P.

DR. EDWARD C. THOMAS

Gyveno Burbank, Illinois — Kabinetas buvo adr. 2436 W. 69th Street, Chicago, Illinois.

Mirė liepos 9 d., 1980 m., 3:45 val. popiet, sulaukęs 66 metų amžiaus. Gimė Chicago, Illinois.

Pasiliko dideliame nuliūdime žmona Jean A., duklė Elaine Selas, zentas James F., 2 sūnūs: dr. Robert ir James, 3 podukros: Darlene Henschel, Cheryl Johnson ir Arlette Klinsky, 11 anūkų, kiti gimines, draugai ir pažįstami.

Priklausė Don Varnas American Legion Post, ir Chicago Dental Society.

Kūnas pašarvotas Lack-Lackawicz koplyčioje, 2424 W. 69th St. Laidotuvės įvyks šeštadienį, liepos 12 dieną. Iš koplyčios 9 val. ryto bus atvydęs St. Louis de Montfort parapijos bažnyčia, 88th St. ir Ridgeland Ave., kurioje vyks gedulingos pamaldos už velionio sielą. Po pamaldų bus nulydėtas į Sv. Kazimiero lietuvių kapines.

Nuoširdžiai kviečiame visus: gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse.

Nulūdę: Žmona, duklė, sūnūs, podukros, zentas ir anūkalai.

Laidotuvių direkt. Steponas C. Lack ir Sūnūs, tel. 737-1213.

VIENERIŲ METŲ MIRTIES SUKAKTIS

Ak, rodos dar tik vakar
Motut, mane supai
O štai tą tylių vakarą
Tau skambina varpai.

A. + A.

JUZE BILIONIENĖ-PRANAITYTĖ

Mūsų mylima mama, uošvė ir močiutė atsisakė su šiuo pasauliu 1979 m. liepos 13 d. ir buvo palaidota amžinam poilsiui šv. Kazimiero lietuvių kapinėse Chicagoje.

Išskleidama paliko tuštumą mūsų namuose ir širdyse. Lai Visagalis būna gailestingas jos sielai. Tegu ilsiis ramybėje toli nuo jos mylimos gimtinės.

Mirties metinių proga šv. Mišias bus atnaujamoms liepos 13 d., sekmadienį, 10 val. ryto šv. Mergelės Marijos Nekalto Prasidėjimo bažnyčioje Brighton Parke.

Prašome visus artimuosius, draugus bei pažįstamus ypatingai jurtarkiečius dalyvauti šiuose pamaldose ir kartu su mumis pasimelsti už jos sielą.

Lidūnė SEIMA

Giedros Nasvytės-Gudauskienės KOMPOZICIJOS

NORRCLAU SERISTI — Naujos dainos mums ir jaunims. Kaina \$2.00

4 DAINOS — Sopranui su piano akompanimentu. Kaina \$3.00

VIESPATIES PASAULIS — Šeimai balsui. Kaina 1.00

METŲ LAIKAI — Populiarių dainų ciklas. Kaina \$2.00

Užsakymus siųsti: DRAUGAS, 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629. Illinois gyventojai prideda 5% taxą.

Perskaitytė Draugą, duokite jį kitiems pasiskaityti.

DRAUGAS, penktadienis, 1980 m. liepos mėn. 11 d.

5

A. + A.

Prof. Aldonai Nasvytėi Augustinavičienei mirus, jos dukterį BIRUTĘ FLYNN su ŠEIMA ir jų artimuosius nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime.

Cincinnati Lietuvių Bendruomenė

LIETUVIŠKA VAISTINĖ

2557 W. 69th Street Tel. 776-4363

J. & J. PHARMACY

Vaistai, vitaminai, importuoti kvepalai, gydomosios žolės ir t.t. Vaistų gamos kėdės, remenai ir kt., pirkti ar nuomoti. Nemokamai susipaikinsite dovanai.

Pristatymas nemokamai

ANGELA ir VYTAUTAS DIRKIAI savininkai

EUDEIKIS

Laidotuvių Direktorai

DOVYDAS P. GAIDAS ir GERALDAS F. DAIMID

TRYS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS

4330-34 So. California Avenue

Telefonai LA 3-0440 ir LA 3-9852

4605-07 South Hermitage Avenue

Telefonas — YArds 7-1741-2

Mažeika & Evans

Laidotuvių Direktorai

6845 SOUTH WESTERN AVE.

Tel. 737-8600-01

9837 SOUTH KEDZIE AVE.

Tel. 422-2000

PETKUS

MARQUETTE FUNERAL HOME

TĖVAS IR SŪNUS

2533 West 71 St., Chicago

1410 So. 50th Av., Cicero

Tel. 476-2345

AIKSTĖ AUTOMOBILIAMS STATYTI

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

Lietuvių Laidotuvių Direktorių Asociacijos Nariai

PHILLIPS - LABANAUSKAS

3307 SO. LITUANICA AVE. Tel. YArds 7-3401

STEPONAS C. LACK (LACKAWICZ) ir SŪNUS

2314 W. 23rd PLACE Tel. Virginia 7-6672
2424 W. 69th STREET Tel. Republic 7-1213
11028 Southwest Highway, Palos Hills, ILL. Tel. 974-4410

PETRAS BIELIŪNAS

4348 SO. CALIFORNIA AVE. Tel. LAfayette 3-3572

JURGIS F. RUDMIN

3319 SO. LITUANICA AVE. Tel. YArds 7-1138-39

POVILAS J. RIDIKAS

3354 SO. HALSTED STREET Tel. YArds 7-1911

VASAITIS - BUTKUS

1446 So. 50th Ave., CICERO, ILL. Tel. Olympic 2-1003

APLINK MUS

× **Darius ir Girėno**, lietuvių transatlantinių lakūnų, žygis bus prisimintas Lietuvoje sodybos Chicagoje pažmonyje šį sekmadienį, nuo 2 val. po pietų. Bus ir užkandis. Visi laukiami.

× **Violeta Gedgaudienė** (Mikutė) su visa šeima iš Los Angeles buvo atvykęs dalyvauti Tautinių šokių šventėje. Lydiama žurn. Antano Juodvalkio, viešnia aplankė "Draugą", pasikalbėjo su redaktorais, pasitarė su "Draugo" parengimų komisijos nariu kun. V. Rimšiu dėl galimo konkursinio trisdešimto romano premijos įteikimo išlaidų, kurių rengimu ji kartu su talkininkėmis rūpinasi.

× **Eugenija Kereševičienė** penktadienį liepos 11 d. 5:15 val. p.p. per WTAQ radio stotį (1300 AM) papasakos amerikiečiams apie savo išgyvenimus bolševikų tardymuose, kalėjimuose ir lageriuose.

× **Jonas V. Miliauskas** yra didžiojo First National banko Chicagoje viceprezidentas. Apie tai paskelbė "Sun-Times" liepos 10 d. laidoje.

× **Vitalis A. Gaidelis**, Omaha, Nebr., žinomas visuomenės veikėjas, tautodailininkas, buvo į Chicago atvykęs, dalyvavo VI Tautinių šokių šventėje. Apmokėdamas vieną saskaitą, paskyrė "Draugui" 9 dolerių auką. Ačiū.

× **A. a. dail. A. Varnas** mirė 1979 m. liepos 19 d. — lygiai prieš metus. Palaidotas Lietuvių Tautinėse kapinėse. Dailininkas buvo Dievo apdovanotas ilgu gyvenimu ir kūrybiniu talentu. Mirė sulaukęs 100 metų ir 6 mėnesius. Buvo taurus lietuvis patriotas, siejęs Lietuvos nelaimę ir likimą. Paliko žmoną Mariją, jų globėją. Dantų Petrutę, daug gerbėjų. Varnai nebuvo turtingi, todėl ne paminklo negali pastatyti, stovi tik medinis kryželis prie kapo. Visuomenė, įvertindama mūsų meno veteraną, turėtų prisidėti paminklą jam pastatyti. Pradžiai jau padaryta, įsteigtas Varnas Memorial Fund. Aukas galima siųsti į Midland Savings bendrovę. (Saskaitos nr. 33131-1). Aukojusieji prašomi duoti kasos vedėjams savo vardą ir pavardę. Aukotojų vardai bus skelbiami spaudoje.

× **San Juan, Puerto Rico** — pajusite šio miesto nuotaiką ir žavesį, tuoj išlipę ant kranto! Grožėsitės senąja El Moro piliimi, San Juan senamiesčiu, pastatais ir bažnyčiomis, San Geronimo tvirtove... Registruokite kelionę laivu su PLB ir Gydytojų Sąjunga — gruodžio mėn. 7 d. Planuokite atostogas dabar! Informacija: American Travel Service Bureau, 9727 So. Western Av., Chicago, IL 60643, tel. (312) 238-9787. (sk.)

× **Albinas Kurkulis**, akcijų brokeris, dirbęs su Rodman & Bradshaw, Inc., patarnauja akcijų bonų, fondų bei kitų vertybių pirkime ir pardavime. Susidomėję skambinkite 977-7916. (sk.)

× **Albinas Kurkulis**, akcijų brokeris, dirbęs su Rodman & Bradshaw, Inc., patarnauja akcijų bonų, fondų bei kitų vertybių pirkime ir pardavime. Susidomėję skambinkite 977-7916. (sk.)

× **Albinas Kurkulis**, akcijų brokeris, dirbęs su Rodman & Bradshaw, Inc., patarnauja akcijų bonų, fondų bei kitų vertybių pirkime ir pardavime. Susidomėję skambinkite 977-7916. (sk.)

Skubiai reikalinga lietuviškai ir angliškai kalbantį raštinės darbu tarnauroja mokanti rašyti mašinėlė ir susipažinusi su saskaityba. Geros sąlygos. Skambinti darbo valandomis "Draugui", tel. 585-9500. Prašyti reikalų vedėją.

× **Inž. Linas Raslavičius**, buvęs čikagietis, dabar vadovaujantis svarbiam postui Los Angeles, buvo atvykęs dalyvauti Tautinių šokių šventėje su veteranų grupe, aplankė savo tėvelius Reginą ir Leoną Raslavičius, sesers Ramintos šeimą, taip pat savo draugus ir pažįstamus. Ta proga aplankė ir "Draugą", painformuodamas redaktorių apie savo darbus Californijoje.

× **Dail. A. Tamošaitienė** iš Kingston, Ont., Kanados, buvo atvykusi į Tautinių šokių šventę ir ta proga, savo sesers Aldonos Veselkienės lydimu, aplankė "Draugą" ir įsigijo naujų knygų.

× **Juozas Grabys** iš Winnipeg, Manitobos, Kanadoje, su savo motina Monika Grabiene buvo atvykę į Chicago. M. Grabienė pasitikrino sveikatą pas dr. J. Adomavičių. Kaip ir visuomet, aplankė "Draugą", užsimokėjo prenumeratą, nusipirko knygų net už 72 dol. ir dar paliko auką spaudai stiprinti. Kartu buvo atvykusi ir jos duklė Eugenija Fedaras iš Winnipeg. Iš Chicago išvyksta liepos 11 d.

× **Emilija Susmarienė**, Irena Petraitienė ir Marija Kraučūnienė, visos iš Chicago, pasi-naudodamos papigintų knygų platinimu, aplankė "Draugą" ir įsigijo už didesnę sumą naujų lietuviškų leidinių.

Judita Mieladaitytė baigė mokslus ir gavo bakalaurą laipsnį Australijos universitete Canberroje. Dirba miesto valdyboje. Yra baigusi sekmdieninį lituanistinę mokyklą, lituanistinius kursus, šoko tautinius šokius "Klumpakojų" grupėje.

× **Albertas Misiūnas**, deitroliškis, žinomas Vilniaus krašto Lietuvių sąjungos darbuotojas, buvo pereiną savaitgalį į Chicago atvykęs ir čia išbuvo keletą dienų. Atsilankė "Drauge", kalbėjosi su dienraščio vadovais, susipažino su spaudos darbais. Paliko 20 dolerių auką spaudai. Maloniai dėkojame.

× **Baltic Blossoms** gėlių paroduotuvė praneša visiems klientams ir draugams, kad krautuovė bus uždaryta nuo liepos 14 d. iki rugpj. 18 d. (sk.)

× **Starys Paflaba**, žinomas Marquette Parko liet. organizacijų veikėjas, dažnai paremia savo dienraštį. Ir dabar gavome jo 10 dolerių auką. Labai ačiū.

× **Lietuvių fondo Meno puoselėjimo komisijos** skelbtoji vakaronė dėl pasikeitusių aplinkybių Jaunimo centro kavinėje šiandien neįvyks.

MIRĖ GREITKELYS

Frank Bartucci, 56 m. amžiaus, pirmadienio rytė išvažiavo į darbą. Apie 6:40 ryto susirgo ir Stevenson greitkelyje ties Kedzie išsuko į šoną. Pravažiavo tūkstantį automobilų, bet niekas neatkreipė dėmesio, kad jis tokioj nelaimėj. Karštis siekė 102 laipsnius, o automobilį gal ir daugiau. Jo 17 m. duklė, išvažiavusi jo ieškoti, rado automobilį jau mirusį.

Ses. M. Angelė, Marijos aukšt. mokyklos varijų darbų vedėja, šiomis dienomis švenčia vienuolikos gyvenimo aukštinį jubiliejų. Čia ses. M. Angelė su darbininkais, kuriuos jai pagerbti sukvieta G. Getnerienė.

IŠ ARTI IR TOLI

KANADOJE

— **Prelatas J. Zekas** iš Bloomingdale, Ohio, lankėsi pas savo gimines Toronte ir ta proga aplankė lietuvių parapijas bei institucijas. Jis ypač gerėjosi Anapiliu ir Lietuvos Kankinių šventove. Gimęs JAV-se, visą laiką gyvenęs toli nuo lietuvių centrų, neturėjo progos gerai išmokyti lietuvių kalbą, bet visai neblogai susikalba. Duktart yra lankęsi Lietuvoje ir planuoja važiuoti dar kartą. Jis yra buvęs kunigų seminarijos rektoriumi, profesoriumi ir dvasios tėvu. Dabar jo vyskupijoje seminarijos nėra, nes labai sumažėjo klerikų skaičius. Likusieji studijuoja kitose seminarijose. Prel. J. Zekas kartą ir metus pabuvo straiptis apie Lietuvą vietinėje amerikiečių spaudoje. Šiais metais jis su kitais lietuvišiais savo gyvenvietėje rengia Lietuvos dieną.

— **Apie pabaltiečių vakarą** Kanados parlamento rūmuose, surengtą Kanados Baltiečių federacijos, parashė ilgoką straipsnį žurnalistas Lubor J. Zink. Jis išspausdino "Toronto Sun" VI 4. Jame autorius pabrėžia vakariečių jėgos silpnėjimą dėl politinių nesupratimo sovietinių užmojų. Jis primena, kad tą jo mintį patvirtino ir rašytojas A. Solženicinas. Kaip ryškų tokio nesupratimo pavyzdį L. J. Zink nurodo dabartinio Kanados užsienio reikalų ministro Mark MacGuigan kalbą, pasakytą mišningame pabaltiečių vakare. Esą ministras nemato pavojaus sovietinio totalizmo ir žiūri ir baigiamąjį Helsinkio aktą kaip vertingą dokumentą tarptautiniam gyvenimui tvarkyti, jam gerinti ir sukurti saugesnį pasaulį. L. J. Zinko nuomone, Helsinkio aktas tėra naujas muencheniškos tautos žingsnis, vedantis į tolimesnį vakariečių smukimą ir sovietinės agresijos plėtimą. Šią mintį esą iškėlė ir E. V. Rostovas įžanginiame žodyje į gen. Lewis V. Walt knyga "The Eleventh Hour". Kanados politikai esą kartoja tą pačią klaidą.

— **Sol. V. Verikaitis**, gimnazijos mokytojas, su žmona, kaip mokytojų ekskursijos dalyviai išvyko Graikijon, kur praleis tris savaites, susipažindami su graikiškąja kultūra.

— **Filmas "The Defection of Simas Kudirka"** vėl buvo rodomas televizijoje per 4 ir 10 ka-

nalų birželio 24 d. Tų kanalų programos daug kas mato ir Kanadoje.

— **Laiškų skyrinėj** dienraščio "The Toronto Sun" pasirodo ir lietuviškų pavarde. Gana dažnai matyti pavardė Vita Lapaitis. Š. m. VI.25 laidoje buvo išspausdintas jos laiškas, pasisakantis prieš Laurą Sabiją, kovojančią už laisvą abortams ir nepadoriems filmams. Esą jos reikalavimai yra įžeidimas kiekvienos galvojančios moters. Jeigu ji pati to nori, tegu bent neįtaigoja klaidingų savo pažiūrų nesiorientuojančioms, paprastoms moterims.

J. A. VALSTYBES

— **Jonė Ivaškienė**, visuomenininkė, sėkmingai pergyveno tušias operacijas, o dabar ją Elizabeth N. J. pasiekė liūdną žinią iš Lietuvos, kad mirė jos svogeris Juozas Sužiedėlis.

Australijos lietuvių vyr. skautų Laima Barkut Clevelande, prie Maironio paminklo.

Nuotr. V. Bacevičius

OKUP. LIETUVOJE

— **Auto avarijos**. Per š. m. gegužės mėnesį okup. Lietuvoje buvo užregistruotos 508 auto avarijos, kuriose žuvo 62 žmonės. Sužeistų skaičius siekė 438.

— **Romanas Marijošius** mirė birželio 25 d. po ilgos ir sunkios ligos. Velionis buvo operos ir baleto teatro solistas. Gimė 1914 m. II pasaulinio karo metu atsidūrė Rusijoje, nuo 1945 m. dirbo operos ir baleto teatre, kol 1976 m. išėjo pensijon. Sukūrė nemažą vaidmenų. Jo palaikai buvo pašarvoti teatro patalpose. Palaidotas Antakalnio kapinėse.

— **Lenkijos žurnalistų grupė** lankėsi Vilniuje ir kituose Lietuvos miestuose.

— **Filatelijos paroda** buvo suruošta Vilniuje ir buvo skirta Maskvos olimpiadai

AUSTRALIJOJE

— **Kun. Juozas Petras** atšventė savo kunigystės 25 metų sukaktį. Jis dabar dirba australų parapijoje East Thornbury vietovėje, kur jam buvo suruoštas pagerbimas.

CHICAGOS ŽINIOS

PRAGYVENIMO IŠLAIDOS

Illinois Public Action taryba skelbia, kad dabar čikagiečiai išleidžia pragyvenimui 10% daugiau savo pajamų, negu depresijos metu. Dabar čikagiečiai pragyvenimui išleidžia 72.2% savo uždarbio, o 1935-36 m. užtekavo 62.1%.

NUTEISĖ TERORISTUS

Chicago kriminalinis teismas rado kaltais Puerto Rico teroristus A. Rodriguez ir L. Rosa, kurie grasindami ginklu pagrobė sunkvežimį. Į teismo salę buvo atnešta 13 šautuvų, revolverių, balandžio 4 d. rastų pas šią teroristų grupę. Arestuota ir daugiau tos grupės teroristų.

MOTERŲ TRAGEDIJA

Šiaurinėje Chicagoje gyvenanti E. Ellen McGlone, 25 m., anksti trečiadienį telefonu pasaukė savo seserį, pranešdama, kad kažkas laužiasi į jos butą. Sesuo pažadėjo tuoj atvykti, bet patarė šaukti policiją. Kol atvažiuavo policija, McGlone ėmė bėgti ir gatvę nuo užpuoliko, o šis dviem šūviais ją nužudė. Greit atvykusi policija areštavo bėgantį įtariamąjį C. Wilson, 24 m. Jis prisipažino nušovęs. Jis ir anksčiau buvo areštuotas už įsilaužimus.

DIDINA ŠALPA

Gubernatorius pasirašė įstatymą, kuriuo šalpos čekiai bus padidinti 5% dėl pabrangusio pragyvenimo.

PENSININKŲ IŠVYKA

Aštuonios grupės pensininkų nuo 60 iki 80 m. iš Chicago buvo išvežti į Wisconsin, prie Delton ežero, kur jie išbus savaitę laiko. Išvyką suorganizavo žydų bendruomenės centras Chicagoje.

DEMONSTRAVO DARBININKAI

Simtai US Steel South Works plieno fabriko darbininkų, netekę tarnybų, kai liejykla užsidarė, antradienį demonstravo Chicago miesto centre, reikalaudami užtikrinimo tarnybose. Laikiniai uždarius fabriką buvo atleista apie 6000 darbininkų.

DVYNUKAI GAISRE

Du dvejų metų dvynukai ir jų močiutė, 35 m., žuvo degant namui 1519 W. Jonquil Terr., Chicagoje.

MEDALIS PLAUKIKIUI

Merė J. Byrne antradienį įteikė Merit medalį plaukikiui Joy Graham, kuri išgelbėjo du skęstančius vyrus, kai laivelis apsisvertė Michigano ežere.

UOSTOMAS TABAKAS

Chicagoje leidžiamame AMA gydytojų žurnale perspėjama, kad uostomas ar krantomas tabakas gali būti net žalingesnis negu cigaretės.

BE ELEKTROS

Antradienį 45 minutes apie 800 žmonių Chicagoje šiaurėje neturėjo elektros, nes pripuolamai buvo nukirsti laidai. Trečiadienį dėl audros nebuvo elektros dalyje Chicago pietvakarių.

PRIES NUSIKALTIMUS

Paskirta 600,000 dol. stipendijai kovos prieš nusikaltimus. Iš tos sumos 87,580 dol. paskirta pastangoms į skautų sąjungą įtraukti nusikaltusius jaunuolius, stengiantis juos pataisyti. Šias sumas patvirtino Chicago — Cook apskr. kovai su nusikaltimais komisija.

ISAKYMAS MOKYTOJAMS

Chicago miesto taryba antradienį 34 balsais prieš 6 nusprendė, kad visi Chicago miesto švietimo tarnautojai turi gyventi mieste. Merė J. Byrne perspėjo, kad tuos nuostatus sunku bus įgyvendinti. Parapiinių mokyklų šis reikalas neliečia.

SARGAS — GROBEJAS

Buvęs O'Hare aerodromo sargas R. J. Stewart, 35 m., prisipažino su ginklu užpuoles Jefferson State banką ir pagrobęs 170,500 dolerių. Jis buvo areštuotas balandžio 27 d., kai išlipo iš lėktuvo, grįžęs po trijų dienų atostogų Havajuose, kur buvo išvykęs su žmona. Pas jį dar atrasta 42,000 dol.

MOKYKLŲ TARNAUTOJAI

Nors Chicago miesto taryba priėmė nutarimą, kad miesto mokyklų tarnautojai turi nuo rugsėjo 1 d. gyventi Chicagoje, tas lies daugiausia naujai priimanus. Gyvenantieji užmiestyje, kurie jau yra mokyklų tarnyboje, tuo tarpu nebus atleidžiami.

IKLIUVO KYŠININKAS

Buvęs Chicago miesto elektros inspektorius R. N. Nelsen, 69 m., prisipažino kaltu. Jis buvo sugautas reikalavęs kyšių iš statybininkų. Nubaustas 5000 dol. pabaudos ir dvejus metus sąlyginai.

LINKUVA

Siaurės Lietuvos švietimo židinys

Redagavo dr. ALF. ŠEŠPLAUKIS

Kieti viršeliai, 336 pusl. Kaina su persiuntimu \$15.66. Illinois gyventojai dar prideda 75 ct. taksų.

Monografijos priedas, 32 psl., 17 nuotraukų. Kaina \$2.00

Užsakymus siųsti: DRAUGAS, 4545 W. 63rd St., Chicago, Ill. 60629.

KELIONĖ LAIVU PO KARIBŲ JUROS ŠALIS GRUODŽIO MĖN. 7-Ų DIENĄ — I SAVAITĘ

Rengia Pasaulio Lietuvių Bendruomenė ir Pasaulio Lietuvių Gydytojų Sąjunga.

Aplankys: Nassau, San Juan, St. Thomas.

Pasidžiaugsite saulute žiemos metu, atsipalaiduosite nuo pilkos kasdienybės, turėsite neužmirštamas atostogas!

Skubėkite registruotis — vietų akiai ribotos!!! Užsiregistruavę iki LIEPOS MĖN. 1 dienos turės geresnį patogesnių kambarių pasirinkimą.

Dėl kainų ir kitų informacijų kreipkitės į:

AMERICAN TRAVEL SERVICE BUREAU

9727 South Western Avenue

Chicago, IL 60643 . Tel. (312) 238-9787

Modesta ir Vitalis Umbrasai, kurių sodyboje liepos 27 d. rengiamas "Draugo" piknikas. Įvažiavimas iš Lemont Rd. į 103 Rd., pietus nuo Stevenson kelio (55) važiuojant tik vieną mylią Lemont Rd.